

Briselē, 4.4.2023.
COM(2023) 184 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS

2022. gada ziņojums par konkurences politiku

{SWD(2023) 76 final}

1. Ievads	1
2. Komisijai bija būtiska loma ārējo ekonomikas triecienu mazināšanā satricinājumu pilnos apstākļos.	2
2.1. Pagaidu krīzes regulējuma pieņemšana ekonomikas atbalstīšanai pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā un Paziņojums par ārkārtas situāciju enerģētikas jomā.....	2
2.2. Pagaidu regulējuma valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku Covid-19 uzliesmojuma situācijā, pakāpeniska atcelšana	4
2.3. Atveseļošanas un noturības mehānisma īstenošana	4
3. Nodrošināšana, ka konkurences noteikumi joprojām ir piemēroti nākotnei — progress saistībā ar plašo politikas programmu.....	5
3.1. Likumdošanas iniciatīvas konkurences politikas rīkkopas stiprināšanai	5
3.2. Pretmonopola un apvienošanās noteikumu un norādījumu atjaunināšana, lai padarītu tos piemērotus jauniem izaicinājumiem	7
3.3. Valsts atbalsta noteikumu un norādījumu atjaunināšana, lai padarītu tos piemērotus jauniem izaicinājumiem	11
3.4. Konkurences ĢD darba metožu modernizēšana atbilstoši pašreizējām un turpmākajām izpildes vajadzībām	13
4. Konkurences politikas īstenošana veicināja virzību uz Komisijas galvenajiem mērķiem.....	14
4.1. Konkurences politikas īstenošana sekmēja digitālo pārkārtošanos un spēcīgu un noturīgu vienoto tirgu	15
4.2. Konkurences politikas īstenošana veicināja zaļo pārkārtošanos	22
4.3. Konkurences politika sekmēja ekonomiku, kas darbojas cilvēku labā	25
5. Konkurences politika Eiropas un pasaules kontekstā	26
5.1. Spēku apvienošana konkurences kultūras veidošanā Eiropas un pasaules mērogā	26
5.2. Sadarbība konkurences politikas jomā visā pasaulē	27

1. Ievads

2022. gada ziņojumu par konkurenci Eiropas Komisija (“Komisija”) adresē Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai. Tajā ir aprakstītas būtiskākās norises ES konkurences politikā un tās īstenošanā 2022. gadā.

Eiropa piedzīvo satricinājumu pilnu un neparedzamu laiku. 2022. gada sākumā Covid-19 pandēmija atkāpās un ES bija ceļā uz ekonomikas atlabšanu. Spēkā stājās vairuma ES valstu atveseļošanas un noturības plāni, un dalībvalstīm tika izmaksāti pirmie līdzekļi, veicinot ES atlabšanu ar mērķtiecīgiem ieguldījumiem. Krievijas agresijas karš pret Ukrainu radīja tūlītēju un būtisku ES ekonomikas satricinājumu un nepieciešamību rīkoties koordinēti, lai nodrošinātu pietiekamas un cenas ziņā pieejamas enerģijas piegādes, aizsargātu ekonomisko un finanšu stabilitāti, pārtikas nodrošinājumu un pasargātu neaizsargātās mājāsaimniecības un uzņēmumus. Risinot šos izaicinājumus, aizvien arī bija jāpilda uzdevumi attiecībā uz zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanu.

Priekšsēdētājas fon der Leienas vadībā Komisija izmantoja tās rīcībā esošos politikas instrumentus, lai izstrādātu un īstenotu politikas pasākumu kopumu Krievijas kara pret Ukrainu negatīvās ietekmes uz ES ekonomiku kopumā, tās uzņēmumiem un iedzīvotājiem mazināšanai, vienlaikus pakāpeniski atceļot ar COVID-19 pandēmiju saistītos ES ārkārtas pasākumus.

2022. gada martā Komisija pieņēma krīzes pagaidu regulējumu, ļaujot dalībvalstīm atbilstoši ES valsts atbalsta noteikumiem atbalstīt uzņēmumus un nozares, kuras ģeopolitiskie notikumi skāra vismagāk. Reaģējot uz satricinājumiem globālajos enerģijas tirgos, Komisija 2022. gada maijā pieņēma *REPowerEU* plānu¹ (pamatapraksts publicēts 2022. gada martā²). Plānā ir izklāstīti turpmākie risinājumi ES enerģētikas nozares pielāgošanai, augsto enerģijas cenu jautājuma risināšanai un atkarības no importēta fosilā kurināmā mazināšanai. 2022. gada oktobrī Komisija ierosināja jaunu ārkārtas regulējumu augsto gāzes cenu ES ietekmes mazināšanai, ieskaitot veicot kopīgus iepirkumus³.

2022. gadā Komisija turpināja veikt plašu ES konkurences politikas sistēmas izvērtējumu, lai nodrošinātu, ka visi īstenošanas instrumenti ir piemēroti pašreizējiem un turpmākiem izaicinājumiem⁴. Tika arī pieņemti jauni tiesību instrumenti konkurences politikas instrumentu papildināšanai.

¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Plāns *REPowerEU*”, COM(2022) 230, 18.5.2022.

² Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “*REPowerEU*: Vienota Eiropas rīcība cenas ziņā pieejamākai, drošākai un ilgtspējīgākai enerģijai”, COM(2022) 108 final, 8.3.2022.

³ Priekšlikums — Padomes Regula Solidaritātes veicināšana ar labāk koordinētiem gāzes iepirkumiem, gāzes plūsmu pāri robežām un uzticamiem cenu etaloniem, COM/2022/549 final, 18.10.2022.

⁴ Komisijas 2021. gada 18. novembra paziņojums “*A competition policy fit for new challenges*”, COM(2021) 713 final.

Digitālo tirgu akts⁵ stājās spēkā 2022. gada novembrī un būs piemērojams no 2023. gada maija. Tā mērķis ir uzturēt sāncensību digitālajos tirgos un novērst uzņēmumu, kuri darbojas kā vārtiņi tiešsaistes platformu ekonomikā, negodīgu praksi. Ārvalstu subsīdiju regula tika pieņemta 2022. gada novembrī un stāties spēkā 2023. gadā. Regula novērsīs regulējuma plaisu vienotajā tirgū, kur šobrīd ārpussavienības valstu valdību izsniegtas tirgu kropļojošas subsīdijas lielā mērā netiek kontrolētas, savukārt uz dalībvalstu izsniegtajām subsīdijām attiecas strikti ES valsts atbalsta noteikumi.

Vienotā tirgus programma⁶ un tās konkurences politikas komponente nodrošina stabilu finansējumu politikas un īstenošanas projektiem, paplašinot starptautisko sadarbību un konkurences politikas aizstāvību.

Krīzes apstākļos efektīva ES konkurences noteikumu īstenošana ir svarīgāka kā jebkad. 2022. gadā Komisija turpināja īstenot ES konkurences noteikumus pretmonopola jomā, apvienošanās darījumu uzraudzībā un valsts atbalsta uzraudzībā iedzīvotāju un visu lielumu uzņēmumu interesēs. ES konkurences politika, jo īpaši valsts atbalsta politika, aizvien ir būtisks ES daudzpusīgās krīzes reakcijas elements.

2. Komisijai bija būtiska loma ārējo ekonomikas triecienu mazināšanā satricinājumu pilnos apstākļos.

2.1. Pagaidu krīzes regulējuma pieņemšana ekonomikas atbalstīšanai pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā un Paziņojums par ārkārtas situāciju enerģētikas jomā

Lai mazinātu Krievijas iebrukuma Ukrainā negatīvo sociālo un ekonomisko ietekmi, papildus citiem politikas instrumentiem, Komisija atkal izmantoja valsts atbalsta noteikumu elastību. Komisija pieņēma Pagaidu krīzes regulējumu⁷, dodot dalībvalstīm iespēju novērst likviditātes problēmas, ar ko saskārās uzņēmumi, kurus tieši vai netieši ietekmēja Krievijas agresijas pret Ukrainu radītie smagie ekonomikas satricinājumi un to tiešās un netiešās sekas, ieskaitot Savienības un starptautisko partneru ieviestās sankcijas un Krievijas veiktos pretpasākumus. Gada laikā Komisija cieši sekoja līdzi un vērtēja notikumu gaitu, lai noteiktu, vai ir nepieciešami turpmāki pagaidu grozījumi valsts atbalsta noteikumos.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/1925 (2022. gada 14. septembris) par sāncensīgiem un godīgiem tirgiem digitālajā nozarē un ar ko groza Direktīvas (ES) 2019/1937 un (ES) 2020/1828 (Digitālo tirgu akts) (OV L 265, 12.10.2022., 1. lpp.).

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/690 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido iekšējā tirgus, uzņēmumu, tostarp mazo un vidējo uzņēmumu, konkurētspējas, augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības jomas un Eiropas statistikas programmu (vienotā tirgus programma) un atceļ Regulas (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014 un (ES) Nr. 652/2014 (Dokuments attiecas uz EEZ) (OV L 153, 3.5.2021., 1. lpp.). Regulu piemēro ar atpakaļejošu spēku no 2021. gada 1. janvāra.

⁷ Komisijas Paziņojums — Krīzes pagaidu regulējums valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pēc Krievijas agresijas pret Ukrainu (OV C 426, 28. 10.2022., 1. lpp.). Šis Pagaidu krīzes regulējums aizstāj 2022. gada 23. martā pieņemto Pagaidu krīzes regulējumu (OV C 131I, 24.3.2022., 1. lpp.) ar 2022. gada 20. jūlijā izdarītajiem grozījumiem (OV C 280, 21.7.2022., 1. lpp.).

ES ir jāpaātrina atjaunīgo energoresursu ieviešana un savas energoapgādes dekarbonizācija atbilstoši *REPowerEU* plānā noteiktajiem mērķiem⁸. Tādēļ Komisija 2022. gada jūlijā grozīja Pagaidu krīzes regulējumu, lai dalībvalstis varētu izveidot atjaunīgās enerģijas un nozares dekarbonizācijas programmas. 2022. gada oktobrī Komisija pagarināja regulējuma⁹ darbību līdz 2023. gada 31. decembrim un grozīja to, lai risinātu dalībvalstu jaunākās vajadzības, atbalstot ekonomiku, Krievijas agresijai pret Ukrainu turpinoties. Ar grozījumiem tika vienkāršoti noteikumi, lai uzņēmumiem kompensētu augošās enerģijas izmaksas, tiek ieviesti jauni pasākumi elektrības pieprasījuma mazināšanas veicināšanai un noteikti galvenie principi potenciālai rekapitalizācijai, jo īpaši enerģētikas uzņēmumiem. Turklāt grozītajā Pagaidu krīzes regulējumā arī tika paaugstināts maksimālais atbalsta līmenis maziem atbalsta apjomiem un paredzēta papildu elastība garantiju sniegšanai enerģētikas uzņēmumiem, lai segtu to likviditātes vajadzības.

Krīzes Ukrainā dēļ enerģētikas nozarē maksātpējas atbalsts ir kļuvis sevišķi svarīgs, jo īpaši ir palielinājusies nepieciešamība pēc finanšu nodrošinājuma tirdzniecības darījumiem enerģijas tirgū. Līdz ar to Pagaidu krīzes regulējumā ir iekļauts grozīts šāda veida maksātpējas atbalsta režīms. Komisija ir apstiprinājusi konkrētu nozaru shēmas Dānijā, Beļģijā un Somijā¹⁰. 2022. gada decembrī, Komisija, ņemot vērā saistības, ko bija uzņēmusies Vācija, apstiprināja palīdzības sniegšanu uzņēmumiem *Uniper*¹¹ un *SEFE GmbH*¹², nodrošinot kapitāla iepludināšanu tajos, jo īpaši, lai segtu zaudējumus, ko radīja gāzes iepirkšana par augstākām tirgus cenām, aizstājot gāzi, ko Krievijas piegādātāji nepiegādāja noslēgto ilgtermiņa līgumu ietvaros.

2022. gadā vairākas dalībvalstis paziņoja starpnozaru programmas, proti, visaptverošu atbalstu ekonomikas nozarēm, kurās uzņēmumus ir negatīvi ietekmējis karš Ukrainā. Šīs starpnozaru programmas¹³ tika apstiprinātas Pagaidu krīzes regulējuma ietvaros saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu.

⁸ *REPowerEU* ir Komisijas plāns Eiropas neatkarības no Krievijas fosilā kurināmā panākšanai pirms 2030. gada, ņemot vērā Krievijas iebrukumu Ukrainā. Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Plāns *REPowerEU*”, COM(2022) 230, 18.5.2022.

⁹ Komisijas paziņojums “Krīzes pagaidu regulējums valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pēc Krievijas agresijas pret Ukrainu” (OV C 426, 9.11.2022., 1. lpp.).

¹⁰ Lieta SA.104273, *Belgium – TCF - State aid scheme in the context of the economic crisis caused by Russia's aggression against Ukraine*; lieta SA.104602, *Denmark – TCF - Guarantee scheme for financial collaterals for electricity and gas companies*; lieta SA.104224, *Finland – TCF - State Aid liquidity support in the energy sector*; lieta SA.104267, *Finland - TCF - Subsidised loans in energy sector*.

¹¹ Lieta SA.103791, *Germany – Recapitalisation of Uniper SE*. Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_7830

¹² Lieta SA.105001, *Germany – Recapitalisation of SEFE GmbH*. Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_7828

¹³ Piemēram, Vācija paziņoja starpnozaru programmu ar 11 miljardu EUR budžetu. Vācijas programmā ir iekļautas valsts garantijas aizdevumiem un subsidētiem aizdevumiem, lai nodrošinātu kapitāla likviditāti uzņēmumiem grūtībās. Lieta SA.102631, *Germany TCF: Umbrella schemes for guarantees on loans and subsidised loans* (OV C 337, 2.9.2022., 18. lpp.). Spānija paziņoja starpnozaru programmu 1,3 miljardu EUR vērtībā. Spānijas starpnozaru programmā bija iekļauts likviditātes atbalsts aizdevumu garantiju un aizdevumu ar subsidētām procentu likmēm veidā. Lieta SA. 102771 *Spain TCF: Umbrella Scheme* (OV C 348, 9.9.2022, 9. lpp.). Itālija paziņoja starpnozaru programmu kopumā 1,2 miljardu EUR apmērā. Atbalsts bija paredzēts lauksaimniecības, mežsaimniecības, zivsaimniecības un akvakultūras nozarēm, ieskaitot tiešās dotācijas, nodokļu vai maksājumu priekšrocības, atmaksājamus avansa maksājumus un atbrīvojumus no sociālās apdrošināšanas un labklājības iemaksu veikšanas vai šo iemaksu samazinājumus. Lieta SA. 102896, *Italy – TCF – Umbrella scheme for the measures to support undertakings active in the agricultural, forestry, fishery, and aquaculture sectors in compliance with the Temporary Crisis Framework* (OV C 337, 2.9.2022, 17. lpp.).

2022. gadā Komisija pieņēma 195 lēmumus, apstiprinot 27 dalībvalstu paziņotos 182 valsts mēroga pasākumus. Dalībvalstu kopējais Komisijai paziņotais budžets šādiem valsts atbalsta pasākumiem bija aptuveni 670 miljardi EUR. Apmēram 53 % apstiprinātā atbalsta paziņoja Vācija, 24 % — Francija un 7 % — Itālija¹⁴, taču šī statistika neatspoguļo izmaksātās summas.

2.2. Pagaidu regulējuma valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku Covid-19 uzliesmojuma situācijā, pakāpeniska atcelšana

Komisija turpināja izvērtēt atbalsta pasākumus tieši saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta b) un c) apakšpunktiem, kā arī saskaņā ar pagaidu regulējumu, ar ko atbalsta ekonomiku Covid-19 uzliesmojuma situācijā (turpmāk tekstā — pagaidu regulējums valsts atbalsta pasākumiem)¹⁵. Komisija līdz 2022. gada beigām visās dalībvalstīs bija pieņēmusi 217 lēmumus saistībā ar Covid-19, tostarp lēmumus saskaņā ar pagaidu regulējumu valsts atbalsta pasākumiem¹⁶. Tas ir būtiski mazāk salīdzinājumā ar 2021. gadu, kad tika pieņemti 1180 ar Covid-19 saistīti lēmumi.

Pakāpeniski atceļot ar Covid-19 veselības krīzes situāciju saistītos sabiedrības veselības aizsardzības pasākumus, Komisija nolēma nepagarināt pagaidu regulējuma valsts atbalsta pasākumiem darbību pēc 2022. gada 30. jūnija, izņemot attiecībā uz atbalstu ieguldījumiem un maksātspējas atbalsta pasākumiem, kuri ir atļauti līdz 2023. gada 31. decembrim¹⁷. Pagaidu regulējums valsts atbalsta pasākumiem paredz elastīgu pāreju līdz 2023. gada 30. jūnijam ar skaidriem aizsardzības mehānismiem tādu parāda instrumentu kā aizdevumu un garantiju konvertēšanai un pārstrukturēšanai citos atbalsta viedos, piemēram, par tiešajām dotācijām.

2.3. Atveseļošanas un noturības mehānisma īstenošana

2022. gadā turpinājās *NextGenerationEU* iniciatīvas centrālā elementa — Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM)¹⁸ — īstenošana¹⁹. Tā mērķis ir veicināt dalībvalstu kohēziju, novēršot COVID-19 pandēmijas sociālās un ekonomiskās sekas un labāk sagatavojot ES turpmākiem izaicinājumiem, jo īpaši atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Vairums ANM finansēto pasākumu nav uzskatāmi par valsts atbalstu. No tiem, kuri ir uzskatāmi par valsts atbalstu, lielāko daļu dalībvalstīs var īstenot

¹⁴ Avots: Konkurences ĢD iekšējā datubāze.

¹⁵ Komisijas paziņojums “Pagaidu regulējums valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pašreizējā Covid-19 uzliesmojuma situācijā” (OV C 91I, 20.3.2020., 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Komisijas paziņojumiem C(2020) 2215 (OV C 112I, 4.4.2020., 1. lpp.), C(2020) 3156 (OV C 164, 13.5.2020., 3. lpp.), C(2020) 4509 (OV C 218, 2.7.2020., 3. lpp.), C(2020) 7127 (OV C 340I, 13.10.2020., 1. lpp.), C(2021) 564 (OV C 34, 1.2.2021., 6. lpp.) un C(2021) 8442 (OV C 473, 24.11.2021., 1. lpp.).

¹⁶ Pilnu ar COVID saistīto Komisijas lēmumu sarakstu sk. dienestu darba dokumenta 1. un 2. pielikumā.

¹⁷ Komisijas paziņojums “Grozījums pagaidu regulējumā valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pašreizējā Covid-19 uzliesmojuma situācijā” (OV C 423, 7.11.2022., 9. lpp.).

¹⁸ Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_3131

¹⁹ Skatīt Atveseļošanas un noturības rezultātu infopaneli, kurā sniegts pārskats par to, kā virzās Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) un valstu atveseļošanas un noturības plānu īstenošana: https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html?lang=en

pašas vai nu saskaņā ar grupu atbrīvojuma regulu²⁰, vai saskaņā ar *de minimis* regulu.²¹ Taču vairāki pasākumi ir paziņoti Komisijas iepriekšējas atļaujas saņemšanai. 2022. gadā Komisija pieņēma valsts atbalsta lēmumus par teju 80 ANM finansētiem pasākumiem.

3. Nodrošināšana, ka konkurences noteikumi joprojām ir piemēroti nākotnei — progress saistībā ar plašo politikas programmu

3.1. Likumdošanas iniciatīvas konkurences politikas rīkkopas stiprināšanai

Šobrīd ir sācies Digitālo tirgu akta²², kurš stājas spēkā 2022. gada novembrī, īstenošanas posms. Digitālo tirgu akts ir *ex ante* regula, kuras mērķis ir padarīt digitālo jomu taisnīgāku un sāncensīgāku. Par “vārtziņiem” nozīmētajiem uzņēmumiem būs jāievēro iepriekš definēts pienākumu un aizliegumu kopums. Digitālo tirgu akta īstenošana apvienojumā ar *ex post* ES konkurences noteikumu īstenošanu radīs taisnīgākus un konkurētspējīgākus tirgus apstākļus uzņēmumiem un digitālo pakalpojumu patērētājiem vienotajā tirgū. Komisija kā centrālā Digitālo tirgu akta īstenošana cieši sadarbosies ar ES dalībvalstu iestādēm. Jaunie noteikumi neskar ES konkurences noteikumu un valsts konkurences noteikumu attiecībā uz vienpusēju rīcību īstenošanu.

Digitālo tirgu akts²³

Digitālo tirgu akts attiecas uz digitālajos tirgos iespējamām sistēmiskām praksēm. Uzņēmums ar vārtziņa statusu digitālajā tirgū var rīkoties kā *de facto* privātais noteikumu izdevējs, radot sastrēgumpunktus starp uzņēmumiem un starp uzņēmumiem un gala lietotājiem. Digitālo tirgu aktā ir definēti kritēriji vārtziņu, uz kuriem attiecas šī regula, identificēšanai. Ja digitālā platforma atbilst kvantitatīvajām sliekšņvērtībām, tā tiks uzskatīta par vārtziņi. Kvantitatīvie kritēriji ietver, piemēram, aktīvo komerciālo lietotāju skaitu gadā un aktīvo gala lietotāju skaitu mēnesī. Uzņēmumi, kur pārsniedz regulā noteiktās sliekšņvērtības, tiek uzskatīti par vārtziņiem ar ietekmīgu stāvokli tirgū. Tādējādi tie parasti var negatīvi ietekmēt tirgus dinamiku. Komisija varēs noteikt vārtziņa statusu individuāli, veicot kvalitatīvus novērtējumus. Uzņēmumiem, kam būs noteikts vārtziņa statuss, būs jāievēro saskaņotu noteikumu kopums, kas veidoti tā, lai uzturētu sāncensīgumu platformas pamatpakalpojumu tirgos un ierobežotu negodīgu rīcību. Šī pienākuma neievērošanas gadījumā uzņēmumam varēs piemērot sodu līdz pat 10 % apmērā no tā globālā apgrozījuma. Turklāt sistemātiskas neatbilstības gadījumā uzņēmumiem varēs piemērot proporcionālus ar rīcību saistītus vai strukturālus koriģējošus pasākumus.

2022. gada novembrī Eiropas Parlaments un Padome pieņēma regulu par ārvalstu subsīdijām, kas izkropļo iekšējo tirgu (FSR)²⁴. Regula novērš regulējuma nepilnības un attiecas uz ārvalstu

²⁰ Komisijas Regula (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (OV L 187, 26.6.2014., 1. lpp.), kas grozīta ar Komisijas Regulu (ES) 2021/1237 (OV L 270, 29.7.2021., 39. lpp.).

²¹ Galvenokārt Komisijas Regula (ES) Nr. 1407/2013 (2013. gada 18. decembris) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (OV L 352, 24.12.2013., 1. lpp.).

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/1925 (2022. gada 14. septembris) par sāncensīgiem un godīgiem tirgiem digitālajā nozarē un ar ko groza Direktīvas (ES) 2019/1937 un (ES) 2020/1828 (Digitālo tirgu akts) (OV L 265, 12.10.2022., 1. lpp.).

²³ Šis tiesību akts būs piemērojams no 2023. gada 2. maija. 2022. gadā Komisija gatavojās Digitālo tirgu akta izpildei, piemēram, izstrādājot īstenošanas aktus, izstrādājot lēmumu veidnes un izveidojot iekšējās procedūras reģistru un IT sistēmu darbībai.

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2560 (2022. gada 14. decembris) par ārvalstu subsīdijām, kas izkropļo iekšējo tirgu (OV C 330, 23.12.2022., 1. lpp.).

subsīdijām, kas kropļo konkurenci vienotajā tirgū. Komisija arī drīzumā varēs izmeklēt un nepieciešamības gadījumā vērsties pret šāda ārvalstu atbalsta radīto kropļojošo ietekmi. Regulā ir ietverti trīs rīki: i) ierosināti koncentrācijas darījumi, kuros vismaz viena no apvienojamajiem uzņēmumiem, kopuzņēmuma vai pārņemtā uzņēmuma ES apgrozījums pārsniedz 500 miljonus EUR un ārvalstu finansējums pārsniedz 50 miljonus EUR, būs jāpaziņo Komisijai; ii) piedāvājumi ES publiskā iepirkuma procedūrās, kuros ietvertas ārvalstu finanšu investīcijas, ja iepirkuma vērtība ir vismaz 250 miljoni EUR, būs jāpaziņo Komisijai; un iii) Komisijai būs tiesības veikt *ex officio* izmeklēšanu par citām tirgus situācijām. Komisijai būs ekskluzīva kompetence īstenot *FSR*. Ja ārvalstu subsīdiu negatīvā ietekme būs lielāka par to pozitīvo ietekmi, Komisija būs pilnvarota piemērot tiesiskās aizsardzības pasākumus vai uzņemties saistības novērst izkropļojumus. Šādi pasākumi un saistības var ietvert vairākus strukturālus vai rīcību nosakošus pasākumus, piemēram, noteiktu aktīvu atsavināšanu vai konkrētas rīcības tirgū aizliegumu. Komisijai būs arī pilnvaras aizliegt subsidētu koncentrācijas darījumu vai publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu subsidētam pretendentam.

Regula būs spēkā no 2023. gada 12. jūlija un paziņošana būs obligāta, sākot no 2023. gada 12. oktobra.

3.2. Pretmonopola un apvienošanās noteikumu un norādījumu atjaunināšana, lai padarītu tos piemērotus jauniem izaicinājumiem

Jaunās Vertikālo nolīgumu grupu atbrīvojuma regulas un Pamatnostādņu vertikālo ierobežojumu jomā pieņemšana

LESD 101. panta 1. punktā ir aizliegto vertikāli nolīgumi starp diviem vai vairākiem uzņēmumiem dažādos ražošanas vai izplatīšanas ķēdes līmeņos, ja šādi nolīgumi ierobežo konkurenci. Tomēr saskaņā ar LESD 101. panta 3. punktu šādi nolīgumi ir saderīgi ar iekšējo tirgu, ja tie palīdz uzlabot preču ražošanu vai izplatīšanu vai veicina tehnisko vai saimniecisko progresu, taču vienlaikus ļauj patērētājiem baudīt pienācīgu daļu no gūtajiem labumiem un nelikvidē konkurenci. 2022. gada maijā Komisija pieņēma jauno Vertikālo nolīgumu grupu atbrīvojumu regulu²⁵ kopā ar jaunajām Pamatnostādņēm vertikālo ierobežojumu jomā²⁶, kas uzņēmumiem palīdzēs novērtēt to piegādes un izplatīšanas līgumu atbilstību ES konkurences noteikumiem. Jaunajos noteikumos ir ņemtas vērā jaunākās tirgus norises, piemēram, tiešsaistes tirdzniecības apjomu pieaugums un tādu jaunu tirgus elementu kā platformu parādīšanās. Labāka skaidrība un caurskatāmība uzņēmumiem var palīdzēt nodrošināt atbilstību ar mazākiem izdevumiem, kas ir jo īpaši svarīgi maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU).

Noteikumu par horizontālajiem sadarbības nolīgumiem projekta publicēšana

Konkurējošu uzņēmumu horizontālā sadarbība noteiktos apstākļos var radīt svarīgus efektivitātes ieguvumus. Piemēram, šāda sadarbība var nākt par labu patērētājiem vai samazināt nozares ietekmi uz vidi. Tādēļ Komisija ir paredzējusi aizsardzības noteikumus noteikta veida horizontālajiem sadarbības nolīgumiem. Lai nodrošinātu to, ka horizontālās sadarbības nolīgumu noteikumi aizvien atbilst to mērķim, jo īpaši digitalizācijas un zaļās pārkārtošanās izaicinājumu risināšanai, Komisija 2022. gada martā sāka apspriešanos ar ieinteresētajām personām par pārskatīto Horizontālo pētniecības un izstrādes un specializācijas nolīgumu grupu atbrīvojuma regulas projektu un Horizontālo pamatnostādņu projektu²⁷. Ierosinātie noteikumi ietver jaunas norādes, lai uzņēmumi varētu vieglāk sadarboties ilgtspējīgu mērķu vārdā. Ierosinātie noteikumi arī ietver papildu norādes un juridisko noteiktību uzņēmumiem tādās jomās kā datu kopīgošana, mobilās infrastruktūras koplietošanas nolīgumi un solītāju konsorcijs. 2022. gada decembrī Komisija pieņēma divas regulas, ar kurām horizontālo nolīgumu grupu atbrīvojumu regulas tiek attiecinātas arī uz pētniecības un izstrādes, kā arī specializācijas nolīgumiem²⁸. Grupu atbrīvojumu regulām bija paredzēts būt spēkā līdz 2022. gada 31. decembrim, taču Komisija to darbību pagarināja līdz 2023. gada 30. jūnijam.

²⁵ Komisijas Regula (ES) Nr. 2022/720 (2022. gada 10. maijs) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 3. punkta piemērošanu vertikālu nolīgumu un saskaņotu darbību kategorijām (OV L 134, 11.5.2022., 4. lpp.).

²⁶ Komisijas paziņojums Pamatnostādnes vertikālo ierobežojumu jomā (OV C 248, 30.6.2022., 1. lpp.).

²⁷ Sabiedriskā apspriešana par pārskatīto Horizontālo nolīgumu grupu atbrīvojuma regulas projektu un Horizontālo pamatnostādņu projektu laikposmā no 2022. gada 1. marta līdz 26. aprīlim. Skatīt https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2022-hbers_en

²⁸ Komisijas Regula (ES) 2022/2455 (2022. gada 8. decembris), ar ko groza Regulu (ES) Nr. 1217/2010 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 3. punkta piemērošanu dažām pētniecības un izstrādes nolīgumu kategorijām (OV L 321, 15.12.2022., 1. lpp.) un Komisijas

Mehānisko transportlīdzekļu grupu atbrīvojuma regulas projekta un to papildinošo pamatnostādņu publicēšana

Transportlīdzekļu ģenerēti dati kļūst par aizvien svarīgāku faktoru remonta un apkopes pakalpojumu sniedzēju konkurences ietvaros. Komisijai ir īpašs režīms vertikālajiem nolīgumiem nozarē²⁹, kas šobrīd tiek pārskatīts. Datu jautājuma risināšanai 2022. gada jūlijā Komisija apspriedās ar ieinteresētajām personām par regulas projektu, ar ko tiek pagarināts Regulas 461/2010 (Mehānisko transportlīdzekļu grupu atbrīvojuma regula)³⁰ darbības termiņš, kā arī par Paziņojuma, ar ko tiek grozīts Komisijas paziņojums par papildinošajām pamatnostādnēm, projektu³¹. Ierosinātie grozījumi uzņēmumiem sniegs skaidrību par to, kā Komisija, ES konkurences noteikumu kontekstā vērtējot vertikālos nolīgumus starp transportlīdzekļu ražotājiem un to pilnvarotajiem tīkliem, raugās uz jautājumiem, kas ir saistīti ar automašīnu sensoru ģenerētajiem datiem. Mērķis ir saglabāt regulējumu spēkā vēl piecus gadus līdz 2028. gada 31. maijam un paplašināt esošos remonta un apkopes pakalpojumu sniegšanai nepieciešamās tehniskās informācijas, rīku un apmācību nodrošināšanas principus, tos skaidri attiecinot arī uz transportlīdzekļa ģenerētajiem datiem.

Pamatnostādņu par koplīgumiem individuāli strādājošu pašnodarbināto darba nosacījumu uzlabošanai pieņemšana

Individuāli strādājošo pašnodarbināto personu skaits ES ir salīdzinoši augsts, un daļa no šiem cilvēkiem saskaras ar problemātiskiem darba nosacījumiem. Kolektīvās sarunas var būt iedarbīgs rīks šādu nosacījumu uzlabošanai. 2022. gada septembrī Komisija pieņēma Pamatnostādnes par ES konkurences tiesību piemērošanu koplīgumiem, kuros paredzēti individuālo pašnodarbināto personu darba nosacījumi³². Pamatnostādņu mērķis ir paskaidrot, kādos apstākļos ES konkurences tiesības neliedz ar koplīgumiem uzlabot darba nosacījumus.

Pamatojoties uz Eiropas Savienības tiesas judikatūru³³, pamatnostādnēs ir aprakstītas situācijas, kurās individuālie pašnodarbinātie ir salīdzināmi ar darba ņēmējiem, un precizēts, ka šādos gadījumos uz viņu koplīgumiem nav attiecināms LESD 101. pants. Tas attiecas uz ekonomiski atkarīgām individuālajām pašnodarbinātajām personām, kuras strādā kopā ar darba ņēmējiem, kā arī tām, kuras savus pakalpojumus sniedz digitālajās darba platformās. Pamatnostādnēs arī ir precizēts tas, ka noteiktos gadījumos, ja pašnodarbinātai personai, kuras situācija nav salīdzināma ar darba ņēmēju, ir

Regula (ES) 2022/2456 (2022. gada 8. decembris), ar ko groza Regulu (ES) Nr. 1218/2010 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 3. punkta piemērošanu dažām specializācijas nolīgumu kategorijām (OV L 321, 15.12.2022., 3. lpp.).

²⁹ Mehānisko transportlīdzekļu grupu atbrīvojuma regulas režīms ietver: i) Vertikālo nolīgumu grupu atbrīvojuma regulu un Pamatnostādnes vertikālo ierobežojumu jomā; un ii) nozarei specifiskus grupu atbrīvojuma noteikumus, kas paredzēti Mehānisko transportlīdzekļu grupu atbrīvojuma regulā un papildu pamatnostādnēs, un attiecas uz mehānisko transportlīdzekļu rezerves daļu izplatīšanu un remonta un apkopes pakalpojumu snigšanu.

³⁰ Komisijas Regula (ES) Nr. 461/2010 (2010. gada 27. maijs) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 3. punkta piemērošanu vertikālo nolīgumu un saskaņotu darbību kategorijām mehānisko transportlīdzekļu nozarē (OV L 129, 28.5.2010., 52. lpp.).

³¹ Komisijas paziņojums Papildu pamatnostādnes par vertikālajiem ierobežojumiem nolīgumos par mehānisko transportlīdzekļu pārdošanu un remontu un par mehānisko transportlīdzekļu rezerves daļu izplatīšanu (OV C 138, 28.5.2010., 16. lpp.).

³² Komisijas paziņojums Pamatnostādnes Savienības konkurences tiesību piemērošanu koplīgumiem, kuros paredzēti individuālo pašnodarbināto personu darba nosacījumi (OV C 374, 30.9.2022., 2. lpp.).

³³ Eiropas Savienības Tiesas 2014. gada 4. decembra spriedums lietā C-413/13 *FNV Kunsten Informatie en Media v Staat der Nederlanden*, EU:C:2014:2411; Tiesas 1999. gada 21. decembra spriedums lietā C-67/96 *Albany International BV v Stichting Bedrijfspensioenfonds Textielindustrie*, EU:C:1999:430.

grūtības ietekmēt darba nosacījumus vājas pozīcijas dēļ sarunās, Komisija nevērsīsies pret noteiktu kategoriju koplīgumiem.

Pārskatīta neoficiālo norādījumu paziņojuma pieņemšana

Lai uzņēmumi varētu iegūt neoficiālus norādījumus par ES konkurences noteikumu piemērošanu attiecībā uz jauniem un neatrisinātiem jautājumiem, 2022. gada oktobrī Komisija pieņēma pārskatīto Paziņojumu par neoficiāliem norādījumiem³⁴. Tas ir vēl viens būtisks solis ceļā uz labāku caurskatāmību un vieglāku atbilstības nodrošināšanu uzņēmumiem, kuri vēlas pārliecināties, ka tie ievēro konkurences noteikumus.

Publicēts Paziņojuma par tirgus definīciju projekts

2022. gada novembrī Komisija sabiedriskai apspriešanai publicēja pārskatīta Paziņojuma par tirgus definīciju projektu³⁵. Pārskatītā Paziņojuma par tirgus definīciju projekta pamatā ir 2021. gada jūlijā publicētā novērtējuma secinājumi. Pārskatītais paziņojums ir 2020. gada aprīlī aizsāktā rūpīgā pārskatīšanas procesa galarezultāts. Projektā tiek atjaunināts šobrīd spēkā esošais 1997. gada paziņojums, ņemot vērā aizvadītajos gados notikušo būtisko situācijas attīstību, jo īpaši digitalizāciju un jaunu preču un pakalpojumu piedāvāšanas veidus, kā arī atspoguļojot komercdarījumu savstarpējo sasaisti un globalizēto raksturu. Uz apspriešanas ietvaros apkopoto pierādījumu pamata Komisija pārskatīs un pabeigs paziņojuma projektu, lai 2023. gadā varētu pieņemt jauno Paziņojumu par tirgus definīciju.

Apvienošanās īstenošanas regulas projekta un pārskatītā Paziņojuma par vienkāršotu procedūru projekta publicēšana

ES apvienošanās darījumu uzraudzības procedūru un juridisko aspektu novērtējums³⁶ atklāja, ka 2013. gada Vienkāršošanas pakotne³⁷ ir efektīvi veicinājusi vienkāršoto procedūru izmantošanu neproblemātiskos apvienošanās darījumos, samazinot administratīvo slogu gan uzņēmumiem, gan Komisijai. Novērtējuma rezultāti liecināja, ka ir vērts apsvērt turpmāku ES apvienošanās darījumu kontroles mērķorientēšanu, paplašinot un precizējot Paziņojuma par vienkāršoto procedūru³⁸ darbības jomu un pārskatot Apvienošanās īstenošanas regulu³⁹, lai vēl vairāk mazinātu administratīvo slogu uzņēmumiem un Komisijai. Pēc novērtējuma Komisija 2022. gada maijā sāka sabiedrisko

³⁴ Komisijas 2022. gada 3. oktobra paziņojums par neoficiāliem norādījumiem attiecībā uz jauniem vai neatrisinātiem jautājumiem par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. un 102. pantu, kādi varētu rasties atsevišķos gadījumos (norādījumu vēstules) (SWD(2022) 326, 3.10.2022.) Skatīt https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2022-10/coronavirus_informal_guidance_notice_antitrust_2022.pdf

³⁵ Skatīt Eiropas Komisijas Paziņojumu par jēdziena “konkrētais tirgus” definīciju Savienības konkurences tiesībās. Skatīt https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2022-market-definition-notice_en

³⁶ 2021. gada 26. marta Komisijas dienestu darba dokuments “ES uzņēmumu apvienošanās kontroles procedūras un juridisko aspektu izvērtējuma kopsavilkums”, SWD(2021) 66, 26.3.2021. Skatīt https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2021-04/SWD_findings_of_evaluation_summary.pdf

³⁷ Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 1269/2013 (2013. gada 5. decembris), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 802/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (OV L 336, 14.12.2013., 1. lpp.).

³⁸ Komisijas paziņojums par vienkāršotu procedūru dažu koncentrācijas procesu izskatīšanai saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 139/2004 (OV C 366, 14.12.2013., 5. lpp.).

³⁹ Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 1269/2013 (2013. gada 5. decembris), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 802/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (OV L 336, 14.12.2013., 1. lpp.).

apspriešanu par pārskatīto Paziņojumu un Apvienošanās īstenošanas regulu⁴⁰. 2022. gada 28. oktobrī Komisijas Regulējuma kontroles padome pieņēma pozitīvu atzinumu par ietekmes novērtējuma ziņojumu. Pēc pieņemšanas pārskatītā Īstenošanas regula un Paziņojums nodrošinās plašāku vienkāršoto procedūru piemērošanu, nosakot jaunas kategorijas, kam tās ir piemērojamas, racionalizējot Komisijas apvienošanās darījumu procedūras, kā arī ieviešot elektronisko paziņošanu kā noklusējuma veidu apvienošanās darījumu paziņošanai.

Jaunu pamatnostādņu par ilgtspējas nolīgumiem lauksaimniecībā izstrāde

Kopējās lauksaimniecības politikas (“KLP”) periodam no 2023. līdz 2027. gadam reforma paredz jaunu izņēmumu LESD 101. pantā⁴¹, ļaujot lauksaimniecības produktu ražotājiem un citiem agropārtikas piegādes ķēdes dalībniekiem vienoties par noteiktiem ierobežojumiem attiecībā uz cenām, ražošanas apjomiem un citiem konkurences elementiem, ja vien šādi ierobežojumi ir nepieciešami, lai nodrošinātu ilgtspējības standartu izpildi, pārsniedzot ES un valstu tiesību aktos paredzētos obligātos standartus. Šī iespēja attiecas uz noteiktiem vides, veselības un dzīvnieku labturības standartiem. 2022. gadā Komisija veica sabiedrisko apspriešanu⁴², lai izstrādātu vadlīnijas šī izņēmuma skaidrošanai. Mērķis ir šīs vadlīnijas pieņemt līdz 2023. gada decembra beigām.

Konsorciju grupu atbrīvojuma regulas novērtējuma turpināšana

Saskaņā ar Konsorciju grupu atbrīvojuma regulu⁴³ noteiktos gadījumos līnijasatiksmes uzņēmumi (saukti arī par pārvadātājiem) drīkst sadarboties un sniegt kopīgus pakalpojumus. Tā kā šīs regulas darbības termiņš beigsies 2024. gada 25. aprīlī, Komisija sāka novērtējuma procesu, lai izvērtētu regulas mērķderīgumu. Uz novērtējuma pamata Komisija pieņems lēmumu par regulas darbības pagarināšanu, pagarināšanu, veicot izmaiņas, vai tās atcelšanu.

Regulas 1/2003 novērtējuma sākšana

Regula 1/2003⁴⁴ un tās īstenošanas akts Regula 773/2004⁴⁵ nosaka pamatprocedūras LESD 101. un 102. panta efektīvai un vienādai piemērošanai ES. Laika gaitā ir radušies jauni izaicinājumi konkurences noteikumu piemērošanā, piemēram, ekonomikas digitalizācija un aizvien lielāka pretmonopola izmeklēšanas sarežģītība. 2022. gada jūnijā Komisija izziņoja sabiedrisko apspriešanu,

⁴⁰ Sabiedriskā apspriešanās par ES apvienošanās darījumu kontroli — procedūru turpmāka vienkāršošana, no 6.5.2022. līdz 3.6.2022. Skatīt https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2022-merger-simplification_en

⁴¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 210.a pants (OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp.).

⁴² Sabiedriskā apspriešana “Lauksaimniecības ilgtspējas nolīgumi: pamatnostādnes par atkāpi no pretmonopola noteikumiem”, laikā no 28.2.2022. līdz 23.5.2022. Skatīt https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13305-Sustainability-agreements-in-agriculture-guidelines-on-antitrust-derogation_lv

⁴³ Komisijas Regula (EK) Nr. 906/2009 (2009. gada 28. septembris) par Līguma 81. panta 3. punkta piemērošanu dažām kuģu līnijasatiksmes uzņēmumu nolīgumu, lēmumu un saskaņotu darbību kategorijām (konsorcijiem) (OV L 256, 29.9.2009., 31. lpp.).

⁴⁴ Padomes Regula (EK) Nr. 1/2003 (2002. gada 16. decembris) par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā (Dokuments attiecas uz EEZ) (OV L 1, 4.1.2003., 1. lpp.).

⁴⁵ Komisijas Regula (EK) Nr. 773/2004 (2004. gada 7. aprīlis) par lietas izskatīšanu saskaņā ar EK Līguma 81. un 82. pantu, ko vada Komisija (OV L 123, 27.4.2004., 18. lpp.).

lai iegūtu atsauksmes par regulu darbību kopš to stāšanās spēkā⁴⁶. Apspriešanas mērķis ir apkopot pierādījumus un viedokļus par pretmonopola izmeklēšanā izmantotajām procedūrām.

3.3. Valsts atbalsta noteikumu un norādījumu atjaunināšana, lai padarītu tos piemērotus jauniem izaicinājumiem

Pamatnostādņu par valsts atbalstu klimata, vides aizsardzības un enerģētikas pasākumiem stāšanās spēkā

Pamatnostādnes par valsts atbalstu klimata, vides aizsardzības un enerģētikas pasākumiem⁴⁷ tika pieņemtas un stājās spēkā 2022. gada janvārī. Tās aizstāj iepriekš piemērotās Pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai⁴⁸, pieskaņojot sistēmu Eiropas zaļajā kursā izklāstītajiem ES mērķiem un klimata un enerģijas mērķrādītājiem 2030. un 2050. gadam. Pamatnostādnes par valsts atbalstu klimata, vides aizsardzības un enerģētikas pasākumiem⁴⁹ dalībvalstīm dod iespēju atbalstīt dekarbonizāciju, aprites ekonomiku, bioloģisko daudzveidību, tīro vai nulles emisiju mobilitāti un energoefektivitāti veicinošus pasākumus.

Pārskatīto valsts atbalsta pētniecībai, attīstībai un inovācijai nostādņu pieņemšana

Komisija atbalsta inovatīvu un transformatīvu tehnoloģiju ātru izstrādi un ieviešanu ES ekonomikas zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai, vienlaikus sniedzot arī ieguldījumu jaunās Eiropas Inovācijas programmas⁵⁰ īstenošanā. 2022. gada oktobrī Komisija pieņēma pārskatīto Paziņojumu par nostādņām par valstu atbalstu pētniecībai, izstrādei un inovācijai⁵¹, kurā ir izklāstīti noteikumi, saskaņā ar kuriem dalībvalstis piešķir valsts atbalstu uzņēmumiem pētniecības, izstrādes un inovāciju darbībām.

Zaļajai pārkārtošanās piemērotu valsts atbalsta noteikumu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarēs un lauku apgabalos pieņemšana

Nolūkā saskaņot valsts atbalsta noteikumus ar aktuālajām ES stratēģiskajām prioritātēm, jo īpaši Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskajiem plāniem⁵², Eiropas zaļo kursu un stratēģiju “No lauka līdz galdam”, 2022. gadā Komisija pieņēma jaunu valsts atbalsta noteikumu kopumu attiecībā uz lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarēm un lauku apgabaliem, proti, Pamatnostādnes par

⁴⁶ Sabiedriskā apspriešana “ES pretmonopola procedūras noteikumi — novērtējums”, laikā no 30.6.2022. līdz 6.10.2022. Skatīt https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13431-EU-antitrust-procedural-rules-evaluation_lv

⁴⁷ Komisijas paziņojums Pamatnostādnes par valsts atbalstu klimata, vides aizsardzības un enerģētikas pasākumiem (OV C 80, 18.2.2022., 1. lpp.).

⁴⁸ Komisijas paziņojums Pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.–2020. gadam (OV C 200, 28.6.2014., 1. lpp.).

⁴⁹ Komisijas paziņojums Pamatnostādnes par valsts atbalstu klimata, vides aizsardzības un enerģētikas pasākumiem (OV C 80, 18.2.2022., 1. lpp.).

⁵⁰ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Jauna Eiropas inovācijas programma” (COM(2022) 332 final, 5.7.2022.).

⁵¹ Komisijas paziņojums Nostādnes par valsts atbalstu pētniecībai, izstrādei un inovācijai (OV C 7388, 19.10.2022., 1. lpp.).

⁵² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/2115, ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kuras finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013 (OV L 435, 6.12.2021., 1. lpp.).

valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarēs un lauku apgabalos un Lauksaimniecības grupu atbrīvojuma regulu. 2022. gada janvārī Komisija sāka sabiedrisko apspriešanu par ierosināto noteikumu pārskatīšanu, kas norisinājās līdz 2022. gada martam. Ierosinātās pārskatīšanas rezultātā dalībvalstis varētu vieglāk un ātrāk nodrošināt finansējumu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarēm, kā arī lauku apgabalos, neradot nepamatotus vienotā tirgus konkurences izkropļojumus.

Valsts atbalsta noteikumi zvejniecības un akvakultūras nozarē

2022. gadā Komisija pieņēma jaunu grupu atbrīvojuma regulu zivsaimniecības un akvakultūras nozarē⁵³, kā arī izdeva jaunas Pamatnostādnes par valsts atbalstu zivsaimniecības un akvakultūras nozarē⁵⁴. Pārskatīto pamatnostādņu mērķis ir nodrošināt, ka ekonomiskā izaugsme zivsaimniecības un akvakultūras nozarē notiek atbilstoši Kopējai zivsaimniecības politikai (KZP), jo īpaši zivju krājumu un vides aizsardzības kontekstā. Pamatnostādnēs ir ņemti vērā būtiski politikas un regulējuma jauninājumi šajās nozarēs, jo īpaši KZP ietilpstošās Regulas, ar ko izveido Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu⁵⁵ spēkā stāšanās. Visbeidzot Komisija pagarināja pašreizējās *de minimis* atbalsta zivsaimniecības nozarē regulas⁵⁶ darbības termiņu līdz 2023. gada 31. decembrim.

Valsts atbalsta vispārējās grupu atbrīvojuma regulas pārskatīšanas turpināšana

Valsts atbalsta vispārējā grupu atbrīvojuma regula⁵⁷ tiek pagarināta un pārskatīta, lai veicinātu zaļo un digitālo pārkārtošanos. Šie grozījumi papildinās Reģionālā valsts atbalsta pamatnostādnēs⁵⁸ veiktās izmaiņas attiecībā uz pētniecību, izstrādi un inovāciju, riska finansējumu, atbalstu platjoslas tīklu ieviešanai un atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai. Komisija plāno pieņemt Valsts atbalsta vispārējās grupu atbrīvojuma regulas grozījumus 2023. gadā.

Komisija pārskatīja valsts atbalsta noteikumus platjoslas tīkliem

Pēc sabiedriskās apspriešanas⁵⁹ Komisija 2022. gada decembrī pieņēma pārskatītu Paziņojumu par valsts atbalstu platjoslas tīkliem⁶⁰ (Platjoslas pamatnostādnes). Pārskatītajās Platjoslas pamatnostādnēs ir aprakstīts tas, kā Komisija novērtēs dalībvalstu paziņotos valsts atbalsta pasākumus, kuru mērķis ir atbalstīt platjoslas tīklu izvēršanu un ieviešanu ES. Jaunie noteikumi

⁵³ Komisijas Regula (ES) 2022/2473 (2022. gada 14. decembris) ar ko konkrētas atbalsta kategorijas uzņēmumiem, kuri nodarbojas ar zvejas un akvakultūras produktu ražošanu, apstrādi un tirdzniecību, atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu (OV L 327, 21.12.2022., 82. lpp.).

⁵⁴ Komisijas paziņojums Pamatnostādnes valsts atbalsta vērtēšanai zvejniecības un akvakultūras nozarē (OV C 217, 2.7.2015., 1. lpp.).

⁵⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1139, ar ko izveido Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un groza Regulu (ES) 2017/1004 (OV L 247, 13.7.2021., 1. lpp.).

⁵⁶ Komisijas Regula (ES) Nr. 717/2014 (2014. gada 27. jūnijs) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam zvejniecības un akvakultūras nozarē (OV L 190, 28.6.2014., 45. lpp.).

⁵⁷ Komisijas Regula (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu.

⁵⁸ Komisijas paziņojums “Reģionālā valsts atbalsta pamatnostādnes” (OV C 153, 29.4.2021., 1. lpp.).

⁵⁹ Komisijas paziņojuma “Pamatnostādnes par valsts atbalstu platjoslas tīkliem” projekts, 19.11.2021.

⁶⁰ Komisijas paziņojums Pamatnostādnes par valsts atbalstu platjoslas tīkliem, COM(2022) 9343 final, 12.12.2022.

veicina virzību uz ES stratēģiskajiem mērķiem, nodrošinot gigabitu savienojamību un 5G pārklājumu ikvienam⁶¹.

Komisija ierosināja noteikumus valsts atbalsta zaļajam transportam procedūru vienkāršošanai

2022. gada jūlijā Komisija pieņēma priekšlikumu par jaunu Padomes regulu⁶². Padome regulu pieņēma 2022. gada decembrī. Regula ļauj Komisijai pieņemt noteikumus par atbalsta pasākumu dzelzceļa, iekšzemes ūdensceļu un multimodālajam transportam atbrīvošanu no iepriekšējā paziņošanas pienākuma saskaņā ar LESD 93. pantu. Komisijas iniciatīvas mērķis ir vienkāršot valsts atbalsta procedūras zaļiem transporta veidiem, piemēram, dzelzceļam, iekšzemes ūdensceļu un multimodālajiem pārvadājumiem. Tā iet roku rokā ar Dzelzceļa pamatnostādņu pārskatīšanu, ko Komisija paralēli turpināja 2022. gadā. Šo pamatnostādņu mērķis ir veicināt modālu pārkārtošanos no autotransporta uz dzelzceļu, tādējādi veicinot klimata mērķu sasniegšanu.

Ceļvedis Aviācijas pamatnostādņu iespējamai pagarināšanai

2022. gada jūlijā Komisija publicēja ceļvedi, informējot ieinteresētās personas par iespējām par vienu līdz trim gadiem pagarināt Aviācijas pamatnostādņēs⁶³ iekļauto darbības atbalsta noteikumu spēkā esamības termiņu. Pagarinājuma mērķis būtu novērst iespējamu reģionālo lidostu darbības pārtraukšanu COVID-19 krīzes seku dēļ pirms pilnīgas Aviācijas pamatnostādņu pārskatīšanas pabeigšanas.

3.4. Konkurences ĢD darba metožu modernizēšana atbilstoši pašreizējām un turpmākajām izpildes vajadzībām

2022. gadā Konkurences ģenerāldirektorāts turpināja pilnveidot savu izmeklēšanas procesu un citu darbību efektivitāti, izmantojot savai digitālajai stratēģijai atbilstošus digitālos rīkus. Konkurences ĢD samazināja regulatīvo slogu personām, kuras turpina izmantot Valsts atbalsta ziņošanas interaktīvo rīku (SARI2), *eConfidentiality* un *eRFI* rīkus. Turklāt Konkurences ĢD atjaunināja savu *eLeniency* platformu, lai karteļu un pretmonopola lietās iesaistītajiem uzņēmumiem nodrošinātu ērtu un drošu piekļuvi dokumentiem tiešsaistē.

ES konkurences noteikumu izpildi veicināja ieguldījumu turpināšana modernākajos digitālajos risinājumos, ieskaitot *CASE@EC* lietu pārvaldības sistēmā. Ņemot vērā Konkurences ĢD apstrādātās informācijas jutību un konfidencialitāti, ģenerāldirektorāts turpināja atjaunināt IT drošības plānus jauniem, kā arī jau esošiem digitālajiem risinājumiem. Vienlaikus Konkurences ĢD arī ieviesa papildu drošības un uzraudzības pasākumus, lai nodrošinātu nepārtrauktu kiberdrošību un

⁶¹ Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7595

⁶² Priekšlikums Padomes regulai par Līguma par Eiropas Savienības darbību 93., 107. un 108. panta piemērošanu noteiktām valsts atbalsta kategorijām dzelzceļa, iekšzemes ūdensceļu un multimodālo pārvadājumu nozarē, COM(2022) 327 final, 6.7.2022.

⁶³ Komisijas 2014. gada 4. aprīļa paziņojums: "Pamatnostādnes par valsts atbalstu lidostām un aviokompānijām" (OV C 99, 4.4.2014., 3. lpp.).

kibernoturību 2022. gadā un arī turpmāk. Konkurences ĢD iekšējā digitālā stratēģija ir balstīta Eiropas Komisijas 2022. gadā pieņemtajā Nākamās paaudzes digitālajā stratēģijā⁶⁴.

Konkurences ĢD 2022. gadā turpināja attīstīt savus digitālās izmeklēšanas rīkus, izmantojot korporatīvās izlūkošanas, datu un mašīnmācīšanās pakalpojumus. Īpaša struktūrvienība, kura veic izlūkošanas un izmeklēšanas analīzi, kā arī sniedz tiesu ekspertīzes IT atbalstu, tika pārdēvēta par Datu analīzes un tehnoloģiju struktūrvienību. Šī struktūrvienība ir pakļauta tehnoloģiju jomas vadītājam, kas ir jaunizveidots amats ģenerāldirektora birojā. Tehnoloģiju jomas vadītājs atbalstīs aizvien vairāk datus balstītos izpildes un tirgus uzraudzības uzdevumos, cieši sadarbojoties ar daudzām citām Konkurences ĢD nodaļām. 2022. gada decembrī tika izveidots jauns direktorāts, kurš būs atbildīgs par Digitālo tirgu akta īstenošanu.

Komisija 2022. gadā turpināja konkurences politikas aizstāvību un informatīvos pasākumus vairākos līmeņos, lai uzlabotu ES konkurences politikas efektivitāti, jo īpaši priekšsēdētājas izpildvietniecei M. Vestagerei piedaloties pasākumos un preses konferencēs. Dalībvalstīs tika rīkoti īpaši informatīvie pasākumi, papildinot preses relīzes, politikas pārskatus, informatīvos biļetenus un saziņu sociālajos medijos⁶⁵.

4. Konkurences politikas īstenošana veicināja virzību uz Komisijas galvenajiem mērķiem

ES konkurences politikas izpilde nodrošina būtiskus ieguvumus patērētājiem un klientiem. Saskaņā ar Konkurences ĢD aplēsēm⁶⁶ Komisijas pretmonopola un apvienošanās noteikumi periodā no 2012. līdz 2021. gadam klientiem kopumā ir radījuši tiešus ietaupījumus robežās no 120 miljardiem EUR līdz 210 miljardiem EUR. Vidēji pretmonopola un apvienošanās noteikumu izpildes rezultātā klientiem nodrošina tiešos ieguvumus robežās no 12 miljardiem EUR līdz 21 miljardam EUR gadā (sk. grafiku zemāk).

Papildus šīm aplēsēm konkurences politikas izpildes radītie kopējie ieguvumi klientiem arī ietver:

- 1) netiešu vai atturošu ietekmi, ko rada noteikumu izpilde, piemēram, ja uzņēmumi atturas no konkurenci kropļojošas rīcības vai konkurenci mazinošu apvienošanās nolīgumu noslēgšanas; un
- 2) pozitīvu ietekmi uz inovācijām un preču un pakalpojumu kvalitāti.

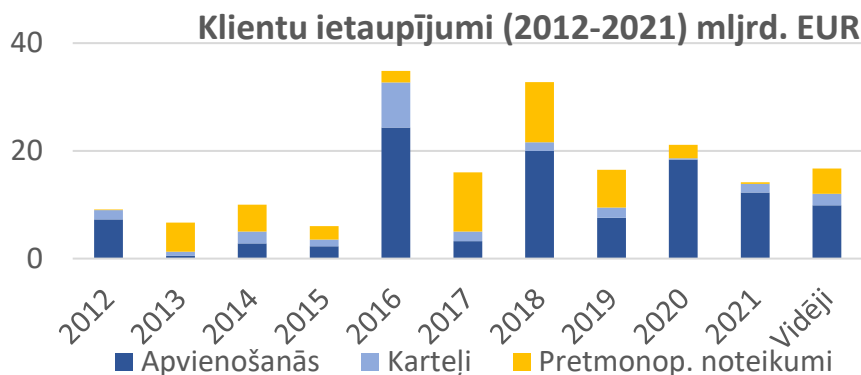
Netiešo atturošo ietekmi ir grūti aprēķināt. Tomēr ekonomisti ir vienprātis, ka netiešie klientu ietaupījumi visticamāk ievērojami pārsniedz tiešos klientu ietaupījumus. Nesen veiktā Konkurences

⁶⁴ Paziņojums Komisijai: Eiropas Komisijas digitālā stratēģija “Nākamās paaudzes digitālā Komisija”, Brisele, (C(2022) 4388, 30.6.2022.).

⁶⁵ Skatīt, piemēram, *YouTube* publicēto animāciju: <https://youtu.be/3yQkOwvdl-Q>

⁶⁶ Skatīt Konkurences politikas pārskatu 2022/1, Komisijas pretmonopola un apvienošanās noteikumu izpildes radītie ietaupījumi klientiem: 10 gadu perspektīva. Skatīt <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/dbfa0d39-5350-11ed-92ed-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-273802603>

politikas izpildes makroekonomiskās ietekmes modelēšana⁶⁷ liecina, ka Komisijas īstenotās pretmonopola un apvienošanās noteikumu izpildes radītajiem ietaupījumiem pēdējo desmit gadu laikā visticamāk ir bijusi pozitīva ietekme uz ES IKP robežās no 0,6 % līdz 1,1 % (attiecīgi 90–160 miljardi EUR gadā) vidējā termiņā līdz ilgtermiņā⁶⁸.

2022. gada oktobrī Komisija publicēja 2022. gada Eiropabarometra aptauju par ES konkurences politiku⁶⁹. Rezultāti skaidri apliecina, ka labi funkcionējoši tirgi, kuros valda konkurence, uzlabo cilvēku ikdienu un tiem ir pozitīva ietekme uz MVU. Tirgos, kuros valda konkurence, ir zemākas cenas, plašākas izvēles iespējas un inovatīvākas preces un pakalpojumi.

4.1. Konkurences politikas īstenošana sekmēja digitālo pārkārtošanos un spēcīgu un noturīgu vienoto tirgu

Ar pamatmērķi “Digitālajam laikmetam gatava Eiropa” Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena noteica digitālo jomu par vienu no tās galvenajām Komisijas prioritātēm. Lai attīstītos tirgos, kuros valda konkurence, uzņēmumiem ir jāievieš jauninājumi un jāklūst efektīviem⁷⁰. ES konkurences noteikumu un regulatīvo reformu efektīva izpilde ir ļoti svarīga ES ekonomikas digitālajai pārveidei un vienotā tirgus noturības stiprināšanai.

Pretmonopola noteikumu izpilde veicināja digitālo pārkārtošanos un spēcīgu un noturīgu vienoto tirgu

Telekomunikāciju nozarē Komisija 2022. gada jūlijā pieņēma Čehijas uzņēmumu *T-Mobile CZ*, *CETIN* un *O2 CZ* piedāvāto saistību kopumu⁷¹. Šīs saistības veido pamatietvaru ieguvumiem no tīklu

⁶⁷ Eiropas Komisija (2022), “Modelling the macroeconomic impact of competition policy: 2021 update and further development”, Konkurences ģenerāldirektorāta, Kopīgā pētniecības centra, Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāta, Eiropas Savienības Publikāciju biroja ziņojums.

⁶⁸ Skatīt Konkurences politikas pārskatu 2022/1, Komisijas pretmonopola un apvienošanās noteikumu izpildes radītie ietaupījumi klientiem: 10 gadu perspektīva, 6.–7. lpp.

⁶⁹ Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/tv/ip_22_6374

⁷⁰ Konkurences un inovāciju nozīme arī ir uzsvērtā Komisijas Paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “MVU stratēģija ilgtspējīgai un digitālai Eiropai”, 10.3.2020., COM(2020) 103 final; un Komisijas Paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “2020. gada Jaunās industriālās stratēģijas atjaunināšana: veidojot spēcīgāku vienoto tirgu Eiropas atveseļošanai”, 25.5.2021., COM(2021) 350 final.

⁷¹ Saistības ir pieejamas vietnē https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40305

koplietošanas, ierobežo komerciāli jutīgas informācijas apmaiņu starp tīkla koplietotājiem un visiem iesaistītajiem saglabā tehniskos un finanšu stimulus turpināt veidot pašiem savu papildus tīkla jaudu.

E-komercija ir veicinājusi konkurenci mazumtirdzniecībā un nodrošinājusi plašākas izvēles iespējas un labākas cenas patērētājiem. Komisijai ir jānodrošina, lai lielās tiešsaistes platformas nemazinātu šos ieguvumus, veicot darbības, kas samazina konkurenci. Šajā kontekstā Komisija nolēma izvērtēt *Amazon* uzņēmējdarbības praksi un tās divejādo lomu kā tirdzniecības vietai un mazumtirgotājam. 2022. gada jūlijā Komisija aicināja iesniegt komentārus⁷² par *Amazon* piedāvātajām saistībām, lai mazinātu bažas par konkurenci saistībā ar uzņēmuma izmantotajiem nepublickajiem platformas pārdevēju datiem un iespējamu neobjektivitāti, pārdevējiem sniedzot piekļuvi uzņēmuma *Buy Box* un *Prime* programmām. 2022. gada decembrī Komisija secināja, ka *Amazon* piedāvātās galīgās saistības novērš Komisijas bažas attiecībā uz konkurenci, un noteica tās par juridiski saistošām ES pretmonopola noteikumu ietvaros⁷³.

2022. gada decembrī Komisija informēja uzņēmumu *Meta* par savu sākotnējo uzskatu, ka uzņēmums ir pārkāpis ES pretmonopola noteikumus, kropļojot konkurenci tiešsaistes reklāmas sludinājumu tirgū⁷⁴. Komisijai bija bažas par to, ka *Meta* savu tiešsaistes reklāmas sludinājumu pakalpojumu *Facebook Marketplace* sasaista ar personīgo sociālo tīklu *Facebook*, kā arī par to, ka *Meta Facebook Marketplace* konkurentiem uzspiež negodīgus tirdzniecības nosacījumus.

⁷² Lieta AT.40462, *Amazon Marketplace* un lieta AT.40703, *Amazon Buy Box*, saistību priekšlikums. Skatīt https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/1/202229/AT_40462_8414012_7971_3.pdf

⁷³ Lieta AT.40462, *Amazon Marketplace* un lieta AT.40703, *Amazon Buy Box*, Komisijas 2022. gada 20. decembra lēmums. Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7777

⁷⁴ Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7728

2022. gada decembrī Komisija arī noslēdza 2022. gada martā sāktu izmeklēšanu⁷⁵ par *Google* un *Meta* savstarpēju nolīgumu par tiešsaistes reklāmas izrādīšanas pakalpojumiem (dēvēts par *Jedi Blue* nolīgumu).

Mobilajiem maksājumiem ir aizvien lielāka nozīme mūsu digitālajā ekonomikā, un patērētājiem būtu jāgūst labums no konkurētspējīgiem un inovatīviem maksājumu risinājumiem. 2022. gadā Komisija turpināja izmeklēšanu⁷⁶, lai noteiktu, vai *Apple* rīcība saistībā ar *Apple Pay* pakalpojumu ir pretrunā ES konkurences noteikumiem. 2022. gada maijā publicētajā iebildumu paziņojumā⁷⁷ Komisija sākotnēji konstatēja, ka *Apple*, iespējams, ir ierobežojis konkurenci pats sava risinājuma *Apple Pay* labā.

2022. gadā Vispārējā tiesa izdeva vairākus svarīgus spriedumus saistībā ar Komisijas pretmonopola noteikumu izpildes darbībām.

Vispārējās tiesas spriedums *Google Android* lietā⁷⁸

2022. gada septembrī Vispārējā tiesa lielā mērā apstiprināja Komisijas 2018. gada lēmumu⁷⁹, secinot, ka *Google* ir noteikuši nelikumīgus ierobežojumus *Android* ierīču ražotājiem un mobilo tīklu operatoriem, lai saglabātu savu dominējošo pozīciju vispārīgos interneta meklējumos. Tiesa soda naudu samazināja no 4,34 miljardiem EUR līdz 4,125 miljardiem EUR. Tiesa paturēja spēkā Komisijas konstatējumu, ka *Android* un *iOS* ietilpst atsevišķos attiecīgo produktu tirgos. Tā arī paturēja spēkā Komisijas konstatējumu, ka *Google* ir ierobežojusi konkurenci, ko rada gan konkurējoši vispārīgu meklēšanas pakalpojumu sniedzēji un pārlūki, uzspiežot mobilo ierīču ražotājiem iepriekšējas uzstādīšanas nosacījumus, gan konkurenci, ko rada alternatīvas *Android* versijas un konkurējoši vispārīgas meklēšanas pakalpojumi, izmantojot savus fragmentācijas novēršanas nolīgumus.

Vispārējās tiesas spriedums *Qualcomm* lietā⁸⁰

2018. gadā Komisija uzņēmumam *Qualcomm* piesprieda soda naudu 997 miljonu EUR apmērā, konstatējot, ka uzņēmums ir ļaunprātīgi izmantojis savu dominējošo stāvokli ar *LTE* tīkla standartiem saderīgu mikroshēmojumu globālajā tirgū. *Qualcomm* piekrita veikt “ievērojamus maksājumus” *Apple* ar nosacījumu, ka *Apple* savās ierīcēs izmantos tikai *Qualcomm* mikroshēmojumus. Komisija konstatēja, ka šiem ekskluzivitātes maksājumiem varētu būt konkurenci kropļojoša ietekme, mazinot *Apple* motivāciju izmantot konkurējošu *LTE* mikroshēmojumu ražotāju produkciju. *Qualcomm* apstrīdēja lēmumu, norādot, ka Komisija ir pieļāvusi procesuālas kļūdas un ka tās veiktais konkurenci ierobežojošās ietekmes novērtējums nav pietiekams. Vispārējā tiesa pilnībā atcēla Komisijas lēmumu, konstatējot vairākas procesuālas nepilnības, kuras tiesas ieskatā ietekmēja *Qualcomm* tiesības uz aizstāvību. Vispārējā tiesa arī nepiekrita Komisijas analīzei par ekskluzivitātes maksājumu konkurenci ierobežojošo ietekmi.

⁷⁵ Lieta AT.40774, *Google-Facebook (Open Bidding) agreement*; skatīt arī 11.3.2022. informāciju medijiem: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_1703

⁷⁶ Lieta AT.40452, *Apple – Mobile payments*. Skatīt https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_AT_40452.

⁷⁷ Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_2764

⁷⁸ Vispārējās tiesas 2022. gada 14. septembra spriedums lietā T-604/18, *Google LLC* un *Alphabet, Inc.* / Eiropas Komisija, EU:T:2022:54.

⁷⁹ Lieta AT.40099, *Google Android*. Skatīt https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_AT_40099

⁸⁰ Vispārējās tiesas 2022. gada 1. augusta spriedums lietā T-235/18, *Qualcomm* / Komisija, EU:T:2022:358.

Vispārējās tiesas spriedums *Intel* lietā⁸¹

Vispārēja tiesa daļēji atcēla Komisijas 2009. gada lēmumu, ar kuru *Intel* tika uzlikta sods 1,06 miljardu EUR apmērā par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, piedāvājot lojalitātes atlaizi shēmas un citus ekskluzivitātes maksājumus. Spriedumā tika izmantots Eiropas Savienības tiesas spriedums apelācijas lietā par Vispārējās tiesas 2014. gada spriedumu *Intel* lietā, kurā tika norādīts, ka Vispārējā tiesa ir kļūdījies, neņemot vērā *Intel* izmantoto ekonomisko analīzi, kas liecināja, ka atlaides nespēj ierobežot konkurenci. Vispārējā tiesa konstatēja, ka lēmumā izmantotā “efektīva konkurenta pārbaude”, ar kuru tika apstiprināta *Intel* atlaizu spēja ierobežot konkurenci, ir nepilnīga un Komisija nav pietiekami izvērtējusi citus ierobežošanas spējas indikatorus. Komisija Vispārējās tiesas lēmumu ir pārsūdzējusi.

Apvienošanās kontrole veicināja digitālo pārkārtošanos un spēcīgu un noturīgu vienoto tirgu

Komisijas rīcība attiecībā uz apvienošanās kontroli 2022. gadā saglabājās ļoti augstā līmenī. Komisija pieņēma 368 lēmumus par apvienošanās dažādās nozarēs (Komisija 2021. gadā pieņēma 396 lēmumus par apvienošanās), no kuriem 291 tika apstiprināts saskaņā ar vienkāršotu procedūru. Komisija iejaucās 14 plānotajos iegādes darījumos, no kuriem 12 tika apstiprināti ar nosacījumiem un divi tika aizliegti. Puses atteicās no četriem paziņotajiem darījumiem un atsauca tos II posmā.

2022. gada janvārī Komisija aizliedza uzņēmumam *Hyundai Heavy Industries Holdings* iegādāties uzņēmumu *Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering CO., Ltd*⁸². Komisija uzskatīja, ka abu kuģubūves uzņēmumu apvienošanās rezultātā jaunajam apvienotajam uzņēmumam būtu dominējošs stāvoklis un tiktu samazināta konkurence lielu sašķidrinātās gāzes (*LNG*) tankkuģu būvniecības globālajā tirgū. Ņemot vērā to, ka netika piedāvāti nekādi aizsardzības pasākumi, apvienošanās rezultātā būtu mazāk piegādātāju un augstākas cenas.

Pēc padziļinātas izmeklēšanas, un izvirzot nosacījumus, Komisija 2022. gada janvārī apstiprināja *Meta* veikto *Kustomer* iegādi⁸³. Komisijas identificēto bažu attiecībā uz konkurenci novēršanai *Meta* piedāvāja visaptverošas piekļuves saistības *Meta* ziņojumapmaiņas kanālu lietotņu programmēšanas saskarnēm uz desmit gadiem⁸⁴. Komisija iegādes darījumu rūpīgi izvērtēja, jo šādi darījumi neatkarīgi no mērķa uzņēmuma izmēra varētu vēl jo vairāk nostiprināt vadošo tirgus dalībnieku pozīcijas, kuriem ir aizvien lielāka ietekme digitālajā ekonomikā. *Meta* piedāvātās saistības nodrošina, ka uzņēmuma konkurentiem joprojām būs bezmaksas un salīdzināma piekļuve svarīgajiem *Meta* ziņojumapmaiņas kanāliem.

⁸¹ Vispārējās tiesas 2022. gada 26. janvāra spriedums lietā T-286/9 *Intel Corporation, Inc.* / Komisija, EU:T:2022:19.

⁸² Lieta M.9343, *Hyundai Heavy Industries Holdings/Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering*. Skatīt https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseif/case_details.cfm?proc_code=2_M_9343

⁸³ Lieta M.10262 – *Meta* (iepriekš — *Facebook*) / *Kustomer* Skatīt https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/1/202242/M_10262_8559915_3054_3.pdf

⁸⁴ Publiskās *API* piekļuves saistības: *Meta* apņemas bez maksas garantēt nediskriminējošu piekļuvi savu ziņojumapmaiņas kanālu publiski pieejamajām *API* konkurējošu klientu apkalpošanas *CRM* programmatūras sniedzējiem un jauniem dalībniekiem. *API* piekļuves paritātes pamata saistības: Tiklīdz, cik *Kustomer* klientu šobrīd izmantotās *Messenger*, *Instagram* ziņojumapmaiņas vai *WhatsApp* iespējas vai funkcijas var tikt pilnveidotas vai atjauninātas, *Meta* apņemas līdzvērtīgus pilnveidojumus nodrošināt arī *Kustomer* konkurentiem un jauniem dalībniekiem. Tas attiecas arī uz jebkādam turpmākām jaunām iespējām vai funkcijām *Meta* ziņojumapmaiņas kanālos, kurus izmanto ievērojams *Kustomer* klientu skaits.

2022. gada jūnijā Komisija ar nosacījumiem apstiprināja *Ali Group* veikto *Welbilt* iegādi⁸⁵. *Ali Group* un *Welbilt* ir profesionāla virtuves aprīkojuma, ieskaitot viesmīlības nozarē un rūpniecībā izmantoto ledus gatavošanas iekārtu, piegādātāji pasaules mērogā. Šajā gadījumā piedāvātās saistības ietver *Welbilt* ledus gatavošanas iekārtu ražošanas struktūrvienības pilnīgu atsavināšanu. Tādējādi tiek nodrošināts, ka jauns tirgus dalībnieks turpinās radīt konkurenci apvienotajam uzņēmumam, savukārt klientiem joprojām būs iespēja izvēlēties piegādātāju.

Pēc padziļinātas izmeklēšanas Komisija 2022. gada septembrī aizliedza *Illumina* priekšlaicīgi īstenoto *GRAIL* iegādi⁸⁶. *Illumina* ir ģenētikā un genomu analīzē izmantoto nākamās paaudzes sekvencēšanas sistēmu dominējošais piegādātājs. *GRAIL* ir *Illumina* klients, kas izmanto šīs nākamās paaudzes sekvencēšanas sistēmas vēža atklāšanas testu izstrādē. Komisija konstatēja, ka, īstenojot šo darījumu, *Illumina* būtu iegansts liegt *GRAIL* konkurentiem piekļuvi savām tehnoloģijām vai radīt tiem cita veida ierobežojumus un tādējādi apturēt inovāciju konkurenci jaunajā uz nākamās paaudzes sekvencēšanas sistēmām balstītu vēža atklāšanas testu tirgū.

Neraugoties uz gaidāmo Komisijas padziļināto izmeklēšanu, uzņēmumi darījumu īstenoja 2021. gada augustā. Reaģējot uz priekšlaicīgo darījuma izpildi, Komisija pieņēma pagaidu pasākumus, lai atjaunotu un uzturētu efektīvas konkurences apstākļus pēc *Illumina* veiktās *GRAIL* iegādes⁸⁷. Paralēli Komisija uzsāka izmeklēšanu, lai novērtētu, vai *Illumina* ir pārkāpuši nogaidīšanas pienākumu, kurš attiecas uz darījumiem, kas ir izvērtējami saskaņā ar ES apvienošanās regulu. Šajā kontekstā Komisija 2022. gada jūlijā pieņēma iebildumu paziņojumu, apgalvojot, ka *Illumina* un *GRAIL* ir pārkāpuši ES apvienošanās regulu, noslēdzot iegādes darījumu pirms Komisijas apvienošanās kontroles atļaujas saņemšanas. Ja Komisija konstatētu, ka *Illumina* un *GRAIL* darījums ir bijis pretrunā ar ES apvienošanās regulu, tā varētu uzlikt soda naudu līdz 10 % apmērā no katra uzņēmuma gada apgrozījuma visā pasaulē⁸⁸. 2022. gada decembrī pēc Komisijas lēmuma pieņemšanas par *Illumina* veiktā *GRAIL* iegādes darījuma aizliegšanu Eiropas Komisija nosūtīja iebildumu paziņojumu *Illumina* un *GRAIL*, informējot tos par sanācības pasākumiem, ko tā plāno pieņemt saskaņā ar ES apvienošanās regulu⁸⁹.

ES Vispārējā tiesa atstāja spēkā Komisijas 22. panta pārskatu *Illumina/GRAIL*⁹⁰ spriedumā

Illumina/GRAIL lietā Komisija pilnībā izmantoja ES apvienošanās regulas 22. pantu, pieņemot izskatīšanai darījumu, kas nesasniedz valsts paziņošanas pienākuma sliekšni. Pēc tam Komisijas izpildvietniece M. Vestagere paziņoja, ka Komisija turpmāk vairs nemudinās dalībvalstis atturēties no lietu nodošanas Komisijai, ja tās nav paziņojamas attiecīgajā dalībvalstī. Šādu lietu nodošana Komisijai nodrošina, ka tā nosūtošās dalībvalsts vārdā izvērtē tādu uzņēmumu, kuru ikgadējais apgrozījums

⁸⁵ Lieta M.10431, *Ali Group/Welbilt*, OV C 469, 9.12.2022, 16. lpp.

⁸⁶ Lieta M.10188, *Illumina/GRAIL*. Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_5364

⁸⁷ Lieta M.10493, *Illumina/GRAIL* (pagaidu pasākumi saskaņā ar 8. panta 5. punkta a) apakšpunktu). Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_5661

⁸⁸ Lieta M.10483, *Illumina/GRAIL* (14. panta procedūra). Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_4604

⁸⁹ Lieta M.10939, *Illumina/GRAIL*. Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_7403

⁹⁰ Vispārējās tiesas 2022. gada 13. jūlija spriedums lietā T-227/21, *Illumina, Inc.* / Eiropas Komisija, EU:T:2022:447.

neatspoguļo to ietekmi uz konkurenci, apvienošanās darījumus⁹¹. Komisija 2021. gada martā publicēja norādes šajā jautājumā⁹², un 2022. gada decembrī tā publicēja praktisku informāciju par to īstenošanu⁹³.

Illumina un *GRAIL* apstrīdēja Komisijas 2021. gada lēmumus par lietu pārņemšanu saskaņā ar 22. pantu no vairākām dalībvalstīm/EEZ valstīm. 2022. gada jūlijā Vispārējā tiesa prasību noraidīja⁹⁴. Vispārējā tiesa apstiprināja, ka darījumiem, uz kuriem attiecas ES apvienošanās regulas 22. pants, nav jāietilpst nosūtošās dalībvalsts apvienošanās darījumu kontroles noteikumu darbības jomā. Vispārējās tiesas spriedums apstiprina Komisijas tiesības pārņemt jurisdikciju pār apvienošanās darījumiem saskaņā ar 22. pantu, pat ja konkrētais darījums nesasniedz sliekšni paziņošanai valsts līmenī. Šo spriedumu apelācijas kārtībā izskata Tiesa⁹⁵.

2022. gada jūlijā Komisija uzsāka padziļinātu izmeklēšanu, lai izvērtētu ierosināto *Orange* veikto *VOO* un *Brutélé* iegādi⁹⁶. *Orange* ir bijis sekmīgs *Voo/Brutélé* konkurents telekomunikāciju pakalpojumu jomā daļā Beļģijas. Komisija bažījās, ka ierosinātā darījuma rezultātā var samazināties konkurence fiksēto interneta pieslēgumu pakalpojumu, audiovizuālo pakalpojumu un vairāku spēlētāju pakotņu mazumtirdzniecības tirgū daļā Beļģijas.

2022. gada novembrī Komisija uzsāka padziļinātu izmeklēšanu, lai izvērtētu ierosināto *Microsoft* veikto *Activision Blizzard* iegādi⁹⁷. Komisija bažījās, ka ierosinātā iegādes darījuma rezultātā var samazināties konkurence video spēlēm izmantojamo konsoļu un personīgo datoru, kā arī personīgo datoru operētājsistēmu tirgos.

2022. gada novembrī Eiropas Komisija uzsāka padziļinātu izmeklēšanu, lai izvērtētu ierosināto *Vivendi* veikto *Lagardère* iegādi⁹⁸. Darījumā iesaistītie ir lielākais un otrs lielākais uzņēmums vairumā tirgu grāmatu vērtības ķēdē Francijā. Komisija bažījās, ka darījuma rezultātā var samazināties konkurence šādos tirgos: i) franču valodā izdodamu grāmatu autortiesību iegāde; ii) franču valodā izdotu grāmatu izplatīšana un mārketingš; iii) franču valodā izdotu grāmatu tirdzniecība mazumtirgotājiem. Komisija arī ir identificējusi bažas attiecībā uz konkurenci slavenību žurnālu tirdzniecībā.

2022. gada decembrī Komisija uzsāka padziļinātu izmeklēšanu, lai izvērtētu ierosināto *Broadcom* veikto *VMware* iegādi⁹⁹. *Broadcom* ir aparatūras, galvenokārt tīkla saskarnes karšu un adapteru, piegādātājs, savukārt *VMware* piedāvā virtualizācijas programmatūru. Komisijai ir bažas, ka šī

⁹¹ Izpildvietnieces M. Vestageres 2020. gada 11. septembra runa “ES apvienošanās darījumu kontroles nākotne”, https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/vestager/announcements/future-eu-merger-control_en.

⁹² Komisijas paziņojums: Komisijas Norādījumi par Apvienošanās regulas 22. pantā minētā lietu nodošanas mehānisma piemērošanu konkrētām lietu kategorijām (26.3.2021., C(2021) 1959 final).

⁹³ Praktiska informācija par to, kā īstenot “Norādījumus par Apvienošanās regulas 22. pantā minētā lietu nodošanas mehānisma piemērošanu konkrētām lietu kategorijām”, bieži uzdotie jautājumi un atbildes. Skatīt https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2022-12/article22_recalibrated_approach_QandA.pdf.

⁹⁴ Vispārējās tiesas 2022. gada 13. jūlija spriedums lietā T-227/21, *Illumina, Inc.* / Eiropas Komisija, EU:T:2022:447.

⁹⁵ *Illumina* 2022. gada 22. septembrī iesniegtā apelācija lietā C-611/22 P — *Illumina* / Komisija un *GRAIL* 2022. gada 30. septembra apelācija lietā C-625/22 P — *GRAIL* / Komisija un *Illumina*.

⁹⁶ Lieta M.10663, *Orange/VOO/Brutélé*, skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_4762

⁹⁷ Lieta M.10646, *Microsoft/Activision Blizzard*, skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_6578

⁹⁸ Lieta M.10433, *Vivendi/Lagardère*, skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7243

⁹⁹ Lieta M.10806, *Broadcom/VMware*, skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7835

darījuma rezultātā *Broadcom* varēs ierobežot konkurējošu aparatūras piegādātāju spēju konkurēt, galvenokārt mazinot *VMware* virtualizācijas programmatūras sadarbību ar konkurentu aparatūru.

2022. gada februārī Komisija konstatēja, ka Ungārija ir pārkāpusi ES Apvienošanās regulas 21. pantu, pieņemot lēmumu noteikt veto uzņēmuma *Vienna Insurance Group AG Wiener Versicherung Gruppe* veiktajai *AEGON Group* Ungārijas meitas uzņēmumu iegādei¹⁰⁰. ES Apvienošanās regulas 21. pants Komisijai paredz ekskluzīvu kompetenci izvērtēt koncentrācijas Savienības kontekstā. Dalībvalstis var pieņemt pasākumus tikai, lai aizsargātu leģitīmās intereses noteiktos apstākļos, kādi nepastāvēja Ungārijas veto gadījumā, jo tas netika iepriekš paziņots Komisijai un nebija skaidrs, vai tā mērķis ir aizsargāt Ungārijas leģitīmās intereses. Lēmumā tika apstiprināta Komisijas ekskluzīvā kompetence un tas, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, lai to darbības atbilstu šim kompetenču sadalījumam, lai uzņēmumi varētu ar pārliecību veikt ieguldījumus un izmantot vienotā tirgus priekšrocības.

Valsts atbalsta kontrole veicināja digitālo pārkārtošanos un vienotā tirgus noturību

Valsts atbalsta projekti, citastarp, veicina augstas veiktspējas platjoslas tīklu ieviešanu ES vietās, kur komercoperatoriem ir maz intereses vai nav intereses nodrošināt pietiekamu platjoslas pārklājumu. Atbalsta līdzsvarošanai ES Komisija ir cieši sadarbojusies ar dalībvalstīm, lai nodrošinātu, ka valstu atbalsta pasākumi ir ieviešami, cik vien ātri un efektīvi iespējams.

Piemēram, 2022. gada janvārī Komisija apstiprināja 3,8 miljardu EUR vērtu Atvēršanas un noturības mehānisma (“ANM”) atbalstītu programmu Itālijā augstas veiktspējas gigabitu tīklu ieviešanai valsts apgabalos, kur šobrīd nav un nav plānots ieviest tīklus, kas spēj nodrošināt lejupielādes ātrumu vismaz 300 megabiti sekundē. Šis pasākums ietilpst Itālijas valsts digitalizācijas plānā¹⁰¹.

2022. gada oktobrī Komisija apstiprināja 292,5 miljonu EUR vērtu ANM atbalstītu pasākumu Itālijā *STMicroelectronics* rūpnīcas būvniecībai pusvadītāju vērtības ķēdes ietvaros¹⁰². Novērtējums tika veikts saskaņā ar Komisijas 2022. gada februārī pieņemtajā paziņojumā izziņotajiem principiem, piemēram, pozitīvu ietekmi uz vērtības ķēdi attiecībā uz piegādes drošības nodrošināšanu, un tas papildina Komisijas priekšlikumu Mikroshēmu akta regulai¹⁰³.

Vienlaikus 2022. gada novembrī Komisija apstiprināja 500 miljonu EUR vērtu ANM atbalstītu programmu Spānijā, lai patērētāji un uzņēmumi lauku apgabalos varētu piekļūt augstas kvalitātes mobilajiem pakalpojumiem, veicinot Spānijas ekonomisko mērķu un ES kopējo digitālo mērķu sasniegšanu¹⁰⁴.

¹⁰⁰ Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_1258

¹⁰¹ Lieta SA.63170, *RRF - Italy - Plan 1 Gbps* (OV C 116, 11.03.2022, 3. lpp.).

¹⁰² Lieta SA.103083, *RRF - STMICROELECTRONICS S.R.L. (ST) – New SIC substrates plant in Catania*.

¹⁰³ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas Mikroshēmu akts”, 8.2.2022., COM/2022/45/final.

¹⁰⁴ Lieta SA.103451, *RRF - ES - Deployment of backhaul networks for mobile connectivity*, OV C 449, 25.11.2022, 2. lpp.

Mediju brīvībai un mediju plurālismam ir būtiska nozīme demokrātijā. 2022. gadā Komisija apstiprināja vairākus mediju nozares atbalsta pasākumus, lai palīdzētu tai atgūties no divām krīzēm, kas ir skārušas ES, vienlaikus mazinot to konkurenci ierobežojošo ietekmi. Komisija arī apstiprināja digitālās pārkārtošanās un tehnoloģisko inovāciju veicināšanu mediju nozarē.

4.2. Konkurences politikas īstenošana veicināja zaļo pārkārtošanos

Konkurences politika veicina ES vides un klimata mērķu sasniegšanu, piemēram, ekonomikas dekarbonizāciju un transporta nozares pārkārtošanos no fosilajām degvielām uz alternatīvām degvielām. Konkurences tiesību aktu izpilde palīdz īstenot Eiropas zaļo kursu¹⁰⁵, saglabājot efektīvus, godīgus un novatoriskus tirgus.

Lai nodrošinātu, ka konkurences politikas izpilde veicina zaļo pārkārtošanos, sagatavojot ceļu uz zaļo mobilitāti, Komisija 2022. gadā pasūtīja pētījumu, kurā tiks analizēta konkurences dinamika publiski pieejamās uzlādes infrastruktūras tirgos. Pētījums tiks pabeigts 2023. gadā¹⁰⁶.

Komisija savu pretmonopola centienu ietvaros arī atbalsta ES enerģijas mērķus un Eiropas zaļo kursu. 2022. gadā Komisija turpināja izmeklēšanu attiecībā uz uzņēmumiem, par kuriem ir aizdomas, ka tie ir slepeni vienojušies, lai ietekmētu etanola biodegvielas cenas standartus¹⁰⁷.

Komisija ierosināja *ex officio* izmeklēšanu par Eiropas dabas gāzes tirgiem, lai izvērtētu, vai tirgus dalībnieku saimnieciskā darbība varētu būt veicinājusi satricinājumus Eiropas enerģijas tirgū un gāzes cenās¹⁰⁸. 2021. gada decembrī Ukrainas gāzes uzņēmums *Naftogaz* iesniedza oficiālu pretmonopola sūdzību pret *Gazprom*, apgalvojot, ka šis uzņēmums ir ļaunprātīgi izmantojis dominējošo stāvokli vairākos gāzes tirgos EEZ. Izmeklēšanas ietvaros 2022. gada martā Komisija veica neizziņotas pārbaudes vairāku dabas gāzes piegādes, pārvades un uzglabāšanas uzņēmumu telpās Vācijā¹⁰⁹. Citastarp, Komisija izvērtē, vai *Gazprom* rīcība varētu būt veicinājusi gāzes cenu kāpumu Eiropas tūlītējo darījumu tirgū, tādējādi nodrošinot ieguvumus *Gazprom* saistībā ar tā biržai piesaistītajiem ilgtermiņa līgumiem ar klientiem Eiropā.

Ceļotāju mudināšana pāriet no autotransporta uz dzelzceļu būtiski veicina Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanu¹¹⁰. Vienlaikus veselīga konkurence nodrošina, ka Eiropas iedzīvotāji var baudīt kvalitatīvus un cenas ziņā pieejamus dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumus. Pretmonopola jomā 2022. gada jūnijā Komisija informēja Čehijas un Austrijas dzelzceļa uzņēmumus *České dráhy* un *Österreichische Bundesbahnen* par savu sākotnējo viedokli, ka abi uzņēmumi ir pārkāpuši ES

¹⁰⁵ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas zaļais kurss”, COM(2019) 640 final.

¹⁰⁶ Skatīt https://competition-policy.ec.europa.eu/single-market-programme-smp/calls-tenders-contracts/ex-ante-publicity-low-and-middle-value-contracts_en

¹⁰⁷ Lieta AT.40054, *Etalona standarti*. Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_6769

¹⁰⁸ Sūdzībā *Naftogaz*, citastarp, apgalvo, ka *Gazprom* ir tiši atteicies uzpildīt ES gāzes krātuves, nepamatoti pārtraucis pārdot gāzi savā elektroniskajā tirdzniecības platformā un turpina bloķēt neatkarīgu Krievijas un Centrālāzijas gāzes piegādātāju gāzes eksportu uz Eiropu.

¹⁰⁹ Skatīt 31.3.2022. informāciju medijiem: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_2202

¹¹⁰ Sk., piemēram: Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūras publicētais ziņojums “Dzelzceļa nozares attīstības veicināšana Eiropas zaļā kursa ietvaros”, 16.7.2020. (atjaunināts 12.10.2022.). Skatīt vietnē https://www.era.europa.eu/content/report-fostering-railway-sector-through-european-green-deal_en

pretmonopola noteikumus, īstenojot slepenu vienošanos lietotu pasažieru vagonu tirgū nolūkā kropļoti konkurenci dzelzceļa pasažieru pārvadājumu tirgū¹¹¹. Atsevišķā lietā saistībā ar izmeklēšanu par *České dráhy* plēsonīgām cenām 2022. gada septembrī Komisija slēdza izmeklēšanu, nepieņemot lēmumu par pārkāpumu. Komisija konstatēja, ka pierādījumi, ko tā ieguvusi kopš iebildumu paziņojuma¹¹² nosūtīšanas *České dráhy* 2020. gada oktobrī, nav apstiprinājuši sākotnējās bažas, ka dzelzceļa uzņēmuma noteiktās cenas ir bijušas zem pašizmaksas nolūkā nelikumīgi izslēgt no tirgus jaunus konkurentus¹¹³.

Apvienošanās kontroles jomā 2022. gada jūlijā Komisija ar nosacījumiem apstiprināja *Bouygues* veikto *Equans* iegādi¹¹⁴. Komisijas izmeklēšana atklāja, ka apvienotajam uzņēmumam būtu lielas tirgus daļas un tam konkurenci radītu tikai daži tirgus dalībnieki. Tā rezultātā varētu celties elektrisko inženiertehnisko pakalpojumu cenas dzelzceļa kontakttīkliem Beļģijā. Lai novērstu Komisijas bažas, *Bouygues* piedāvāja pilnībā atsavināt *Colas Rail Belgium*, ieskaitot tā abu kontakttīklu un sliežu ceļu uzstādīšanas struktūrvienību visus aktīvus, personālu, esošos un turpmākos līgumus. Konkurence dzelzceļa pasažieru pārvadājumu nozarē var samazināt cenas un paaugstināt pakalpojumu kvalitāti, kas ir patērētāju interesēs. Komisijas ieviešanas nodrošina, ka tirgū paliks arī citi konkurenti, kuri turpinās radīt konkurences spiedienu attiecīgajā Beļģijas tirgū, savukārt klientiem būs pieejama plašāka piegādātāju izvēle un konkurētspējīgas cenas.

2022. gada oktobrī Komisija ierosināja jaunu ārkārtas regulējumu augsto gāzes cenu ES ietekmes mazināšanai¹¹⁵. Regula tika pieņemta 2022. gada decembrī¹¹⁶. Tā ietver, citastarp, gāzes kopīgu iepirkumu mehānismu, lai gāzes piegādātāji un gāzes patērētāji varētu vienoties par zemākām cenām un lai nodrošinātu energoresursu piegādes drošību potenciālu energoapgādes pārtraukumu gadījumā.

Komisijai jānolīgst pakalpojumu sniedzējs, kurš ES līmenī organizēs pieprasījuma agregēšanu, proti, apkopos gāzes importa vajadzības un meklēs piedāvājumus tirgū, ar kuriem apmierināt pieprasījumu. Uzņēmumi varētu veidot Eiropas gāzes iepirkumu konsorciju, ievērojot ES konkurences noteikumus. Kopīgi iepirkumi nāktu par labu mazākām dalībvalstīm un jo īpaši uzņēmumiem, kuri ir nelabvēlīgākā stāvoklī kā pircēji, iegādāties gāzi ar labākiem nosacījumiem. Kopīgs iepirkums nozīmē, ka būs jāpalielina caurskatāmība attiecībā uz plānotajiem un noslēgtajiem gāzes piegādes iepirkumiem, lai varētu novērtēt, vai ir sasniegti piegādes drošības un enerģētiskās solidaritātes mērķi.

Komisija ir gatava palīdzēt uzņēmumiem konsorciju veidošanā kopīgiem gāzes iepirkumiem saskaņā ar ES konkurences noteikumiem.

¹¹¹ Lieta AT.40401, *České dráhy and Österreichische Bundesbahnen*.

¹¹² Lieta AT.40156, *Czech Rail*. Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2017

¹¹³ Komisijas dienas ziņas, 30.9.2022.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_22_5911

¹¹⁴ Lieta M.10575, *Bouygues/Equans*. Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_4603

¹¹⁵ Priekšlikums Padomes Regulai "Solidaritātes veicināšana ar labāk koordinētiem gāzes iepirkumiem, gāzes plūsmu pāri robežām un uzticamiem cenu etaloniem" (COM(2022) 549 final).

¹¹⁶ Padomes Regula (ES) 2022/2576 (2022. gada 19. decembris) par solidaritātes veicināšanu, labāk koordinējot gāzes iepirkumus, uzticamus cenu kritērijus un gāzes pārrobežu apmaiņu (OV L 335, 29.12.2022., 1. lpp.).

2022. gadā Komisija apstiprināja divus svarīgus projektus visas Eiropas interesēs (*IPCEI*) ūdeņraža tehnoloģiju ķēdē. Abi *IPCEI* veicina būtisku stratēģisko vērtības un tehnoloģiju ķēžu attīstību, kā arī Eiropas zaļā kursa, ES Ūdeņraža stratēģijas un *REPowerEU* iniciatīvas mērķu sasniegšanu.

IPCEI Hy2Tech

Pirmais *IPCEI* tika apstiprināts 2022. gada jūlijā un tā ietvaros tiek atbalstīta pētniecība, inovācijas un risinājumu ieviešana rūpniecībā ūdeņraža tehnoloģiju vērtības ķēdes ietvaros. Šajā projektā 15 dalībvalstis¹¹⁷ nodrošinās līdz aptuveni 5,4 miljardu EUR finansējumu, un paredzams, ka tas piesaistīs privātos ieguldījumus papildu 8,8 miljardu EUR apmērā. 41 projektā piedalīsies 35 uzņēmumi, ieskaitot MVU un jaunuzņēmumus¹¹⁸. *IPCEI Hy2Tech* attiecas uz daudzām ūdeņraža tehnoloģiju vērtības ķēdes daļām, ieskaitot: i) ūdeņraža radīšanas iekārtas un aprīkojums; ii) degvielas elementu ražošanu; iii) ūdeņraža uzglabāšanu, pārvadāšanu un izplatīšanu; un iv) pielietojums gala lietotājiem, jo īpaši mobilitātes jomā. Tas veicina svarīgu tehnoloģisko inovāciju izstrādi, ieskaitot jaunus, īpaši efektīvus elektrodu materiālus, augstākas veiktspējas degvielas elementus un inovatīvas transporta tehnoloģijas. Paredzams, ka *IPCEI Hy2Tech* ietvaros tiešā veidā tiks radītas aptuveni 20 000 darba vietas.

IPCEI Hy2Use

IPCEI Hy2Use tika apstiprināts 2022. gada septembrī, un tas veicinās atjaunīga un mazoglekļa ūdeņraža piegādi, kā arī tīru un inovatīvu ūdeņraža tehnoloģiju izstrādi un sākotnējo ieviešanu rūpniecībā citās nozarēs, piemēram, cementa, tērauda un stikla ražošanā. Šo izstrādājumu ražošanā parasti pastāv lielāki šķēršļi dekarbonizācijai. Šajā projektā 13 dalībvalstis¹¹⁹ nodrošinās līdz aptuveni 5,2 miljardu EUR finansējumu, un paredzams, ka tas piesaistīs privātos ieguldījumus papildu 7 miljardu EUR apmērā. *IPCEI Hy2Use* ir iesaistīti 29 uzņēmumi un 35 projekti¹²⁰.

Vēl ūdeņraža nozarē Komisija 2022. gada oktobrī apstiprināja Spānijas valsts atbalsta projektu 220 miljonu EUR vērtībā uzņēmuma *Cobra Instalaciones y Servicios, S.A (COBRA)*¹²¹ atbalstam saskaņā ar Pamatnostādnēm par valsts atbalstu klimatam, vides aizsardzībai un enerģētikai¹²². *COBRA* ražos atjaunīgo ūdeņradi un veicinās tā izmantošanu rūpniecībā. ANM atbalstītais valsts atbalsta pasākums veicina ES Ūdeņraža stratēģijas un Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanu, vienlaikus palīdzot mazināt atkarību no Krievijas fosilā kurināmā un paātrinot zaļo pārkārtošanos atbilstoši plānam *REPowerEU*.

Attīstība 2022. gadā noritēja strauji, un Komisija reaģēja, koriģējot valsts atbalsta noteikumus un ieviešot enerģijas krīzes pasākumus, lai mazinātu spiedienu uz enerģijas rēķinu maksātājiem.

Piemēram, lai veicinātu zaļu centralizēto siltumapgādi, kuras pamatā ir atjaunīgā enerģija un atlikumsiltums, Komisija 2022. gada augustā apstiprināja 2,98 miljardus EUR vērtu shēmu Vācijā. Šīs shēmas ietvaros tiks sniegts atbalsts efektīvāku centralizētās siltumapgādes sistēmu būvniecībai un esošo dekarbonizācijai, palielinot siltumapgādē izmantoto atjaunīgās enerģijas un atlikumsiltuma

¹¹⁷ AT, BE, CZ, DK, EE, FI, FR, DE, EL, IT, NL, PL, PT, SK un ES.

¹¹⁸ Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_4544

¹¹⁹ AT, BE, DK, FI, FR, EL, IT, NL, PL, PT, SK, ES un SE.

¹²⁰ Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_22_5677

¹²¹ Komisijas paziņojums: Pamatnostādnes par valsts atbalstu klimata, vides aizsardzības un enerģētikas pasākumiem (OV C 80, 18.2.2022., 1. lpp.).

¹²² Lieta SA.104361, *Spain - Project Green Cobra*. Lēmums vēl nav publicēts.

īpatsvaru. Tādējādi tiks būtiski samazinātas emisijas¹²³. Komisija arī apstiprināja grozījumus Vācijas atbalsta programmā elektroenerģijas ražošanai no atjaunīgiem energoresursiem. Programmā ir atspoguļoti Vācijas nesen veiktie grozījumi Atjaunīgās enerģijas likumā. Likumā kopumā paredzētais budžets ir 28 miljardi EUR, un tā mērķis ir panākt, lai līdz 2030. gadam 80 % elektroenerģijas tiktu ražoti no atjaunīgiem energoresursiem, līdz 2045. gadam sasniedzot klimatneitralitāti¹²⁴.

4.3. Konkurences politika sekmēja ekonomiku, kas darbojas cilvēku labā

Konference, kurā tika izvērtēta un pārrunāta konkurences politikas ietekme uz iedzīvotājiem

2022. gada oktobrī Konkurences ĢD rīkoja konferenci¹²⁵, kurā tika pārrunāta Eiropas sociālās tirgus ekonomikas uzturēšanas, veicināšanas un attīstīšanas nozīme un konkurences politikas loma. Savā programmatiskajā runā priekšsēdētājas izpildvietniece M. Vestagere uzsvēra tādas ekonomikas, kas patiesi darbojas cilvēku labā, galvenos aspektus un konkurences politikas vitāli svarīgo lomu šajā kontekstā¹²⁶. Tas ietver taisnīgāku jaunu iespēju sadalījumu, vienlaikus saglabājot zemas cenas, nodrošinot izvēles iespējas un veicinot inovatīvu produktu un pakalpojumu piedāvāšanu. Tas ir jo īpaši svarīgi mūsdienu strauji mainīgajā pasaulē, kurā aizvien parādās jauni izaicinājumi, kam nepieciešami jauni risinājumi. Konkurences politikai būtu jānodrošina labākie iespējami apstākļi patērētājiem, taču tai nevajadzētu traucēt citu politikas mērķu īstenošanai. Līdz ar to regulējuma un konkurences politikas saspēlei ir jābūt savstarpēji papildinošai.

Konkurences politikas īstenošana sekmēja Eiropas finanšu pakalpojumu noturību

Valsts atbalstam bija būtiska nozīme vienotā tirgus aizsardzībā un ES ekonomikas rīcībpolitiku īstenošanas atbalstīšanā 2022. gadā. Komisija atļāva sniegt atbalstu *Getin Noble Bank*¹²⁷ noregulējumam, kas ir viena no Polijas desmit lielākajām bankām. Komisija arī pagarināja vairākas esošās valsts atbalsta shēmas, ļaujot dalībvalstīm uzlabot finanšu nozares noturību, nepiešķirot jaunu valsts atbalstu atsevišķām finanšu iestādēm. Jo īpaši Komisija atļāva pagarināt shēmas grūtībās nonākušu Polijas¹²⁸, Īrijas¹²⁹ un Itālijas¹³⁰ banku pārstrukturēšanai vai pareizai iziešanai no tirgus.

Turklāt Komisija turpināja atļaut dalībvalstīm atbalstīt nesen dibinātus MVU un jaunuzņēmumus, kam bieži ir ierobežota piekļuve finansējumam. Šajā nolūkā Komisija apstiprināja otrreizējus grozījumus pašreizējā riska finansējuma shēmā Francijā¹³¹.

¹²³ Lieta SA.63177, *Germany - Federal support for efficient heat networks*, OV C 366, 23.9.2022., 2. lpp.

¹²⁴ Lieta SA.102084, *Germany – EEG 2023*. Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7794

¹²⁵ Skatīt https://competition-policy.ec.europa.eu/policy/making-markets-work-people_en

¹²⁶ Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_22_6445

¹²⁷ Lieta SA.100687, *Poland – Liquidation aid to Getin Noble Bank S.A.* Skatīt: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_5922

¹²⁸ Lieta SA.103437, *Polija – Kredītsabiedrību pareizas likvidācijas shēmas divpadsmitais pagarinājums* (OV C 348, 9.9.2022., 8. lpp.).

¹²⁹ Lieta SA.102499, *Īrija – Kredītiestāžu savienības pārstrukturēšanas un stabilizācijas shēmas 15. pagarinājums* (OV C 220, 3.6.2022., 1. lpp.); lieta SA.104441, *Īrija – Kredītiestāžu savienības pārstrukturēšanas un stabilizācijas shēmas 16. pagarinājums* (OV C 422, 4.11.2022., 2. lpp.).

¹³⁰ Lieta SA.100262, *Itālijas – COVID-19 – Mazo banku likvidācijas shēmas trešais pagarinājums* (OV C 1235, 25.3.2022., 2. lpp.).

¹³¹ Lieta SA.100943, *France – 2e modification du dispositif IR-PME pour les investissements dans les FCPI et FIP* (OV C 135, 25.3.2022., 4. lpp.).

Vēl finanšu pakalpojumu sektorā Komisija 2022. gadā noslēdza izmeklēšanu par piekļuves nosacījumiem Īrijas transportlīdzekļu apdrošināšanas tirgū *Insurance Ireland* administrētajai *Insurance Link* datu koplietošanas sistēmai. Pēc Komisijas iejaukšanās tagad piekļuve *Insurance Link* sistēmai ir taisnīga, caurskatāma, objektīva un nediskriminējoša¹³².

Konkurences politikas īstenošana papildina nodokļu politiku

Eiropas Savienības Tiesas spriedums lietā *Fiat Chrysler/Luxembourg*

2022. gada novembrī Tiesa atcēla Vispārējās tiesas spriedumu¹³³ un anulēja Komisijas 2015. gada lēmumu, kurā tika konstatēts, ka Luksemburga ar nodokļu nolēmumu *Fiat Chrysler/Luxembourg* bija piešķirusi nelikumīgu nodokļu atvieglojumu¹³⁴. Tiesa norādīja, ka, identificējot parasto sistēmu aplikšanai ar nodokļiem, kas izmantojama, nosakot to, vai valsts atbalsts uzņēmumam ir radījis nelikumīgas selektīvas priekšrocības, ir piemērojamas tikai attiecīgās dalībvalsts tiesības. Tiesa apstiprināja, ka dalībvalstu piešķirtās valsts subsīdijas jomās, kuras nav jāsaskaņo ar ES tiesībām, nav izslēdzamas no valsts atbalsta noteikumiem.

Komisija turpinās izmantot visus tās rīcībā esošos rīkus, lai nodrošinātu, ka brīva un godīga konkurence vienotajā tirgū netiek izkropļota, dalībvalstīm piešķirot nelikumīgus nodokļu atvieglojumus vai īstenojot agresīvus nodokļu plānošanas pasākumus par labu starptautiskiem uzņēmumiem. Tas ietver ES valsts atbalsta noteikumus, vienlaikus pilnībā ņemot vērā Tiesas judikatūru.

5. Konkurences politika Eiropas un pasaules kontekstā

5.1. Spēku apvienošana konkurences kultūras veidošanā Eiropas un pasaules mērogā

Politikas kohēzija, izmantojot Eiropas Konkurences tīklu

Komisija 2022. gadā turpināja nodrošināt 101. un 102. panta saskaņotu piemērošanu, izmantojot EKT¹³⁵. Divi no Regulā Nr. 1/2003 paredzētajiem galvenajiem sadarbības un atbalsta mehānismiem ir, pirmkārt, valstu konkurences iestāžu (VKI) pienākums informēt Komisiju par jaunām izmeklēšanām jau pirmā oficiālā izmeklēšanas pasākuma posmā un, otrkārt, apspriesties ar Komisiju par paredzētajiem lēmumiem. 2022. gadā tīklā tika sāktas 148 jaunas izmeklēšanas un iesniegti 78 paredzētie lēmumi.

Papildus Regulā Nr. 1/2003 noteiktajai sadarbībai citi EKT sadarbības mehānismi nodrošina saskaņotu ES konkurences noteikumu izpildi visās jurisdikcijās. EKT locekļi regulāri tiekas, lai apspriestu nesen ierosinātās lietas, politikas jautājumus un stratēģiski svarīgus jautājumus.

¹³² Lieta AT.40511 - *Insurance Ireland* - *Insurance claims database and conditions of access*. Skatīt [AT_40511_8511226_4076_3.pdf](#) ([europa.eu](#))

¹³³ Vispārējās tiesas 2019. gada 24. septembra spriedums lietā T-755/15 un T-759/15 Luksemburga un *Fiat Chrysler Finance Europe* / Komisija, EU:T:2019:670.

¹³⁴ Tiesas (virspalāta) 2022. gada 8. novembra spriedums apvienotajās lietās C-885/19 P un C-898/19 P *Fiat Chrysler Finance Europe* un Īrija / Eiropas Komisija, EU:C:2022:859.

¹³⁵ Komisijas paziņojums par sadarbību konkurences iestāžu tīklā (OV C 101, 27.4.2004., 43. lpp. un OV C 374, 13.10.2016., 10. lpp.).

Horizontālās darba grupas un nozaru apakšgrupas 2022. gadā rīkoja 45 sanāksmes, kurās VKI amatpersonas apmainījās viedokļiem un dalījās pieredzē.

Regulārs un konstruktīvs iestāžu dialogs

Eiropas Parlaments, Padome, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja un Eiropas Reģionu komiteja ir galvenie Komisijas partneri pastāvīgajos dialogos par konkurences politiku.

2022. gadā priekšsēdētājas izpildvietniece M. Vestagere piedalījās vairākās viedokļu apmaiņās un strukturētos dialogos Eiropas Parlamentā, tostarp ar Ekonomikas un monetāro komiteju (ECON), Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komiteju (ITRE), Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komiteju (IMCO) un Nodarbinātības un sociālo lietu komiteju (EMPL). Izpildvietniece M. Vestagere arī piedalījās plenārsēdes debatēs par konkurences politiku, Digitālo tirgu aktu, Ārvalstu subsīdiju regulu un ES reakciju (ieskaitot valsts atbalsta ietvaros) uz ASV Inflācijas samazināšanas likumu.

Savā 2022. gada jūlija rakstiskajā atbildē uz Parlamenta rezolūciju par konkurences politiku (referents *Schwab*; EPP, DE) Komisija citastarp uzsvēra ar COVID-19 saistīto valsts atbalsta pasākumu pagaidu regulējuma pakāpenisko atcelšanu, pagaidu krīzes regulējuma pieņemšanu, reaģējot uz Krievijas iebrukuma Ukrainā radīto negatīvo ekonomisko ietekmi, Ārvalstu subsīdiju regulu un dialoga sarunu finalizāciju, Digitālo tirgu aktu un tā netraucētu un raitu īstenošanu, bezprecedenta konkurences noteikumu pārskatīšanu, kas aizvien turpinās, ieskaitot jaunu Pamatnostādņu par valsts atbalstu klimam, vides aizsardzībai un enerģētikai¹³⁶ pieņemšanu, jauno Vertikālo nolīgumu grupu atbrīvojuma regulu un jaunās Pamatnostādnes vertikālo ierobežojumu jomā, kā arī Paziņojuma par tirgus definīciju pārskatīšanu, kura aizvien turpinās.

Padomē 2022. gadā priekšsēdētājas izpildvietniece M. Vestagere piedalījās viedokļu apmaiņā un debatēs par konkurences politikas jautājumiem, tostarp vairākās Konkurētspējas padomes (iekšējais tirgus un rūpniecība) sanāsmēs.

5.2. Sadarbība konkurences politikas jomā visā pasaulē

Daudzpusējās attiecības

2022. gadā Komisija turpināja aktīvi iesaistīties starptautiskos konkurences jautājumu forumos, piemēram, ESAO Konkurences komitejā, Starptautiskajā konkurences tīklā (*ICN*), kur Komisija uz trim gadiem uzņēmas līdzpriekšsēdētāja lomu Apvienošanās darījumu darba grupā, ka arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Tirdzniecības un attīstības konferencē (*UNCTAD*). Komisija turpināja centienus uzlabot starptautiskos noteikumus par subsīdijām. Subsīdiju noteikumu reforma ir viena no ES galvenajām prioritātēm attiecībā uz PTO tirdzniecības noteikumu modernizāciju.

Divpusējās attiecības

¹³⁶ Komisijas paziņojums: Pamatnostādnes par valsts atbalstu klimata, vides aizsardzības un enerģētikas pasākumiem (OV C 80, 18.2.2022., 1. lpp.).

2022. gada oktobrī Komisija un ASV konkurences iestādes tikās otrajā Kopīgās tehnoloģiju konkurences politikas dialoga sanāksmē, pārrunājot sadarbību godīgas konkurences nodrošināšanā un sekmēšanā digitālajā nozarē¹³⁷. 2022. gada maijā un decembrī notika divas ES–ASV Tirdzniecības un tehnoloģiju padomes ministru sanāksmes. Šo sanāksmju rezultātā tika panākta administratīvā vienošanās par kopīgu mehānismu abpusējai informācijas apmaiņai par ES un ASV sniegto valsts atbalstu pusvadītāju nozarē¹³⁸.

2022. gadā Komisija turpināja sadarbību konkurences politikas ietvaros ar trešajām valstīm, ieskaitot īstenojot tehniskās sadarbības programmas ar vairākām valstīm Āzijā¹³⁹ un Āfrikā¹⁴⁰. 2022. gadā Komisija turpināja sarunas par brīvās tirdzniecības nolīgumu (BTN) noslēgšanu ar Austrāliju, Indiju, Indonēziju, un noslēdza BTN ar Jaunzēlandi un Uzbekistānu. Attiecībā uz kandidātvalstīm¹⁴¹ un potenciālām kandidātvalstīm¹⁴² Komisijas galvenie politikas mērķi ir palīdzēt šīm valstīm radīt tiesisko satvaru labi funkcionējošām un neatkarīgām konkurences iestādēm.

¹³⁷ Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_6167

¹³⁸ Skatīt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7433

¹³⁹ Skatīt <https://asia.competitioncooperation.eu>

¹⁴⁰ Skatīt <https://africa.competitioncooperation.eu>

¹⁴¹ Valstis, kurām uz Eiropas Komisijas ieteikuma pamata Eiropadome ir piešķīrusi kandidātvalsts statusu: Albānija, Bosnija un Hercegovina, Melnkalne, Moldova, Serbija, Turcija, Ukraina un Ziemeļmaķedonija.

¹⁴² Potenciālās ES kandidātvalstis: Gruzija un Kosova.

PĀRSKATS PAR 2022. GADU

